

ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΙΚΟΣ Λόγος

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΣΤΑ ΜΕΛΗ

ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΙ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΟΓΟΥ «Ο ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ»

ΠΑΡΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
Κ Δ Α
Αριθμός Άδειας
01-4558

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 147, 11472 ΑΘΗΝΑ, polihniatikoslogos@outlook.com

ΤΕΥΧΟΣ 161 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

Χριστός Ανέστη

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΝΟΝΤΑΣ...

Σε πείσμα και ενάντια στη θλιβερή συγκυρία του κορωνοϊού που βιώνουμε, αποφασίσαμε να συνεχίσουμε την έκδοση της εφημερίδας μας. Να κρατήσουμε ανοικτή την επικοινωνία μας και παρά τις δυσκολίες από τα έκτακτα μέτρα, να κυκλοφορήσει. Και αυτό γιατί ξέρουμε τη λαχτάρα με την οποία αναμένουν οι χωριανοί μας να την ξεφυλλίσουν και να πάρουν μία "μυρωδιά" του χωριού.

Κλείσαμε ένα χρόνο δραστηριότητας και, όπως συνήθιζατε, δημοσιεύουμε στο φύλλο αυτό τα πεπραγμένα του χρόνου αυτού, για να έχουν και οι συγχωριανοί και οι συνδρομητές μας μία εικόνα της πορείας του συλλόγου. Αρχικά, αναβάλαμε επί αόριστον, όπως ήταν φυσικό, την προγραμματισμένη γενική ετήσια συνέλευση της 29ης Μαρτίου, εξαιτίας της πανδημίας.

Το Δ.Σ. μετά την εκλογή του την 24/02/2019 συνήλθε στην πρώτη του συνεδρίαση και συγκροτήθηκε σε σώμα σύμφωνα με όσα προβλέπει το καταστατικό. Στη συνέχεια προβήκαμε στις αναγκαίες ρυθμίσεις και ενέργειες που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία του Δ.Σ. (παράδοση - παραλαβή ταμείου, κατανομή εργασιών, σύνθεση συντακτικής επιτροπής για την εφημερίδα, ορισμός υπεύθυνου για τη χορευτική ομάδα κ.λπ.). Πρώτο μέλημά μας ήταν η έκδοση του επόμενου φύλλου της εφημερίδας στο κύριο άρθρο του οποίου δηλώσαμε πως πρόθεσή μας είναι να προβάλλουμε τον πολιτισμό και τα προβλήματα του χωριού.

Για τον πολιτισμό, λοιπόν, προγραμματίσαμε, οργανώσαμε και πραγματοποιήσαμε τις παρακάτω εκδηλώσεις:

- 4/8/2019: Γιορτή της τράτας. Συμμετείχαμε με την οικονομική ενίσχυση των 150 ευρώ για την επισκευή της τράτας.
- 8/8/2019: Βραδιά χορού στη Νυφίδα του Τσιτσάνου.
- 10/8/2019: Σε συνεργασία με το Λογοτεχνικό Όμιλο Λέσβου διοργανώσαμε βραδιά πολιτισμού με ομιλήτες τον κ. Παρασκευαΐδη Παναγιώτη, φιλόλογο, ιστορικό, με θέμα "Ο Πολιτιστικός και εκπαιδευτικός Πολιχνίτος" και τον κ. Ψάνη Ιγνάτη, φιλόλογο, με θέμα "Αφιέρωμα στο Πολιχνιάτη - δημοτικιστή - δημοσιογράφο Δημήτρη Αλβανό". Διαβάστηκαν ποιήματα από την κα Πασπαλά και η εκδήλωση έκλεισε με ένα θεατρικό σκετς με την επιμέλεια του κ. Χατζημανώλη Βαγγέλη. Με τις εκδηλώσεις αυτές θεωρούμε ότι συμβάλαμε στη θερινή πολιτιστική δραστηριότητα του χωριού.

Το φθινόπωρο προς χειμώνα:

- Ακολούθησαν δύο συναντήσεις για ουζοποσία, κουβεντολόι και τραγούδι με χορό, με την αυτοσχέδια αλλά πολύ κεφάτη ορχήστρα μας. Κιθάρα και τραγούδι ο κ. Χ.Μαλής και τουμπερλέκι ο κ. Π. Βγενάς.
  - Η χορευτική ομάδα συμμετείχε με πολύ επιτυχία στις εκδηλώσεις του Ιδρύματος Πολιτισμού και Εκπαίδευσης "Ανδρέας Λεντάκης", που είχε αφιέρωμα στο νησί της Λέσβου.
  - Βιβλιοπαρουσίαση είχαμε στις 15/12/2019. Παρουσιάσαμε το δεύτερο λογοτεχνικό βιβλίο της συγχωριανής μας κας Μαρίας Χατζόγλου "Ο Νικόλυκος".
  - Στις χριστουγεννιάτικες και πρωτοχρονιάτικες εκδηλώσεις "Μία μικρή Ελλάδα στην Αθήνα", που διοργάνωσε η Ένωση Περιφερειών Ελλάδος, το χωριό μας εκπροσώπησε η συγχωριανή μας κ. Μαριάνθη Χατζηπαρασκευά - Ρούμπου, που έκανε αναπαράσταση του ποδαρικού με το δικό της ξεχωριστό και αυθεντικό τρόπο. Την ευχαριστούμε.
  - Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, με τη στενή και ευρεία έννοια του όρου, ολοκληρώνονται με την κοπή της πίτας στις 2/2/2020, και τον ετήσιο χορό στις 23/2/2020, ο οποίος ομολογουμένως είχε ιδιαίτερη επιτυχία.
- Όμως, οι δραστηριότητές μας δεν περιορίζονται μόνο στον πολιτισμό. Η δράση μας είχε και περιεχόμενο κοινωνικό:
- Ανταποκριθήκαμε κατά άμεσο τρόπο στο αίτημα του Κέντρου Υγείας του Πολιχνίτου για την εξασφάλιση αναλυτή ούρων. Στο δικό μας κάλεσμα ανταποκρίθηκε με πολλή προθυμία ο συγχωριανός μας κ. Αντώνης Βουκλαρής, Διευθύνων Σύμβουλος του Ιατρικού Ομίλου ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ.
  - Τον Ιανουάριο 2020 είχαμε μία ενδιαφέρουσα συνάντηση - σύσκεψη με την καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής κ. Κατερίνη. Την πρωτοβουλία είχε ο κ. Κυριάκος Κουκούλας και στη σύσκεψη συμμετείχε εκτός μελών του Δ.Σ. και ο κ. Μακρής Τάσος.
  - Είχαμε στενή επικοινωνία για τα προβλήματα του χωριού με τον πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου κ. Δ. Γιανναρέλλη, τον οποίο φιλοξενήσαμε και στην εφημερίδα.
  - Επισκεφτήκαμε —ένα μέλος του συλλόγου— με τον κ. Δημήτρη Γιανναρέλλη στη Βουλή τον Β' Αντιπρόεδρο της Βουλής

και Βουλευτή του νησιού μας, κ. Αθανασίου Χαράλαμπο τον οποίο και ενημερώσαμε για τα προβλήματα του χωριού.

Ξεχωριστό ρόλο στην προβολή του πολιτισμού και των προβλημάτων του χωριού είχε η εφημερίδα μας. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Προβολή του αρχιτεκτονικού πλούτου της κοινότητάς μας, με φωτογραφίες και σχετικά άρθρα, γεγονός που είχε πολύ μεγάλη αποδοχή.
- Βιβλιοπαρουσιάσεις
- Γνωρίσαμε πιο κοντά εξαίρετους ανθρώπους των γραμμάτων.
- Ξεχωριστή θέση είχαν οι αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις του χωριού μας.
- Δημοσιεύσαμε εξαιρετικά κείμενα, τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη μορφή.

Όσον αφορά τα κοινωνικά προβλήματα:

- Παρακολουθήσαμε από κοντά την εξέλιξη του προσφυγικού μεταναστευτικού των τελευταίων μηνών και με περισσή παρηγορία καταγγείλαμε όσα έπρεπε και διατυπώσαμε τις προτάσεις μας στα κύρια άρθρα.
- Δημοσιεύσαμε άρθρα για την ανάπτυξη του χωριού.
- Ενημερωθήκαμε από τον πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου κ. Δ. Γιανναρέλλη όπως και από το Δήμαρχο κ. Βέρρο Ταξιάρχη για τα προβλήματα της κοινότητας.
- Ζητήσαμε την παρέμβαση των αρμοδίων για τη σπιταρώνα στη Σκάλα.
- Θέσαμε πάλι το μέγα θέμα των ιαματικών λουτρών.
- Ενημερώσαμε τους συγχωριανούς μας έγκαιρα για το κτηματολόγιο.
- Θέσαμε το θέμα της οστρακοκαλλιέργειας στον κόλπο της Καλλονής.
- Δημοσιεύσαμε τέλος, μία σειρά άλλων επιμέρους θεμάτων. Επιλογικά, εμείς θεωρούμε ότι στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας και των αρμοδιοτήτων μας ανταποκριθήκαμε σε ικανοποιητικό βαθμό στην αρχική μας υπόσχεση (πολιτισμός - προβλήματα), ασφαλώς με την πολύτιμη βοήθεια πολλών συγχωριανών. Συνεχίζουμε.

ΤΟ Δ.Σ.

ΕΤΗΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Αγαπητοί συγχωριανοί

"Δει δε χρημάτων και άνευ τούτων ουδέν έστι γενέσθαι των δεόντων". Η ρήση αυτή του Δημοσθένη (χρειάζονται χρήματα, και χωρίς αυτά δεν γίνεται τίποτα απ' όσα πρέπει) καταδεικνύει την αδύριτη ανάγκη των οικονομικών πόρων για οποιοδήποτε έργο είτε συλλογικό είτε ατομικό. Σ' αυτήν την πραγματικότητα υπάγεται και ο σύλλογός μας και ικανοποιεί, σύμφωνα με το καταστατικό, αυτήν την ανάγκη, εισπράττοντας από τα μέλη οικονομική συνδρομή, η οποία εκτός από υλική φέρει και μία ηθική αξία.

Υλική, διότι χωρίς αυτήν ούτε η συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής είναι δυνατή, πολύ δε περισσότερο η βελτίωσή της, ούτε οι πολιτιστικού και κοινωνικού χαρακτήρα δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Ηθική, διότι δηλώνει την εμπιστοσύνη σας, τη συναίνεση και αποδοχή του έργου και της δράσης του Δ.Σ., τα μέλη του οποίου από αυτήν την επιδοκιμασία αντλούμε αισιοδοξία και ψυχικό σθένος, που δυναμώνει και ανατροφοδοτεί τη δράση μας.

Για αυτό με μεγάλη συναίσθηση ευθύνης και σεβασμό διαχειριζόμαστε και αξιοποιούμε κατά το δυνατόν

αυτήν την "κατάθεση" ψυχής, που μας εμπιστεύεστε. Με αυτές τις σκέψεις συνοδεύουμε και καταθέτουμε τον ετήσιο οικονομικό απολογισμό, ο οποίος θα τεθεί υπό την έγκρισή σας, μαζί με τα πεπραγμένα στην τακτική ετήσια γενική συνέλευση, όταν το επιτρέψουν οι συνθήκες. Σημειωτέον ότι εξαιτίας των ιδιαίτερων συνθηκών ανεβλήθη και η συνεδρίαση της Εξελεγκτικής Επιτροπής για τον προβλεπόμενο έλεγχο.

Ο παρακάτω οικονομικός απολογισμός αναφέρεται στο χρονικό διάστημα από 5 Μαρτίου 2019 έως 10 Μαρτίου 2020. Ο ταμίας Παναγιώτης Βιενάς παρέλαβε το ταμείο με το χρηματικό ποσό 15.919 ευρώ (15.586 στον τραπεζικό λογαριασμό και 333 ευρώ ρευστά) και 995 δολάρια Αυστραλίας και 300 δολάρια ΗΠΑ. Τα δολάρια αυτά μετατράπηκαν σε ευρώ την 9η Απριλίου 2019, κατατέθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό και καταγράφονται ως έσοδα.

Σήμερα 5 Μαΐου 2020 στο ταμείο υπάρχει το χρηματικό ποσό των 17.036,48 €

Η οικονομική διαχείριση αναλυτικά έχει ως εξής:

	ΣΥΝΔΡ. ΠΡΟΣΦ.	ΔΩΡΕΑ	ΕΚΔΗΛ.	ΔΟΛΑΡ.	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΣΟΔΑ*	4.661,76 €	990,00 € ¹	1.340 € ²	855,17	7.846,93 €
ΕΞΟΔΑ**	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓ.?	ΕΦΗΜΕΡ.		
	1.478,12 €	1.348,65 €	4.025,22 €		6.851,99 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟ					994,94 €

ΕΣΟΔΑ*: 1. Η δωρεά είναι του Αντώνη Συμέργελη για έκδοση εφημερίδας (φύλλο 160).

2. Τα έσοδα των εκδηλώσεων προκύπτουν από τη μουσική βραδιά στη Νυφίδα το καλοκαίρι 2019 και από τον ετήσιο χορό 23/2/2020.

ΕΞΟΔΑ**: Τα έξοδα αφορούν:

- 1) Θερινές εκδηλώσεις το καλοκαίρι στον Πολιχνίτο, στην ουζοποσία, στο χορευτικό και στην κοπή της πίτας.
- 2) Τα λειτουργικά έξοδα αφορούν ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, αναλώσιμα, καθαριότητα αιθούσας και κοινόχρηστων χώρων, συντήρηση ανελκυστήρα.

Ευχαριστούμε όλους τους απανταχού συγχωριανούς Πολιχνιάτες, που με κάθε τρόπο, χρόνια τώρα, στηρίζετε και συμβάλλετε στη συνέχιση της πορείας του ιστορικού πλέον Συλλόγου μας.

Το Δ.Σ.

Μεγάλο πράμα η υπομονή
Αχ! Μας την έπεμψε ο Θεός
Κλει ομορφιές κι εκείνη

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ

Δ. ΣΟΛΩΜΟΥ

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΙ σας πληροφορούμε ότι ενδεχομένως η ενημέρωση των κοινωνικών να είναι ελλιπής, καθότι η πληροφόρησή μας από το Ληξιαρχείο και Δημοτολόγιο είναι προς το παρόν αδύνατη, εξαιτίας των αλλαγών με την νέα διοικητική διάρθρωση του Δήμου Δυτικής Λέσβου. Ελπίζουμε ότι σύντομα θα αποκατασταθεί η επικοινωνία και θα έχουμε πλήρη ενημέρωση από το επόμενο φύλλο.

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τον συγχωριανό μας Μπάμπη Κουκούλα Δημοτικό Υπάλληλο, πρώην υπεύθυνο του Ληξιαρχείου Πολιχνίτου που πάντοτε προθυμότητα ακόμη και τώρα χωρίς να έχει αρμοδιότητα και υποχρέωση υπηρεσιακή μας βοηθά και φροντίζει για την πληρέστερη ενημέρωση μας όσο αφορά τα κοινωνικά του χωριού μας. Επίσης, ευχαριστούμε την κ. Ελένη Παυλή για τη συνεργασία μας, που επίσης με πολλή προθυμία φρόντιζε την ενημέρωσή μας για τα θέματα Δημοτολογίου.

ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ»

ΕΚΔΟΤΗΣ:

ΠΕΛΑΓΙΑ ΑΔΑΛΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 147

114 72 ΑΘΗΝΑ

polihniatikoslogos@outlook.com

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01-4558

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

ΑΔΑΛΗ ΠΕΛΑΓΙΑ

ΚΑΝΑΡΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΣΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΨΑΝΗΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ:

ΕΛ. Ι. ΚΑΡΤΕΡΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΝΙΚΑΙΑΣ 10, 104 34 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: 210 88.26.392 • FAX: 210 88.20.655

peritechnon@yahoo.gr

Τα ενυπόγραφα κείμενα
δεν εκφράζουν απαραίτητα
την άποψη του Συλλόγου μας.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΑΔΑΛΗ - ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΗ ΠΕΛΑΓΙΑ

Πρόεδρος

ΤΗΛ. 210 9911733 & 6932426427

pelagiaadali@yahoo.com

ΣΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Τάκης)

Αντιπρόεδρος

ΤΗΛ. 2233080402,

panayiotis.spanos@gmail.com

ΚΑΒΑΛΙΚΑ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΤΗΛ. 6934235282,

ntorakavalika@gmail.com

ΚΑΝΑΡΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

Ειδικός Γραμματέας

ΤΗΛ. 6936611407,

petros.kanaridis@gmail.com

ΒΙΕΝΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ταμίας

ΤΗΛ. 6983502392,

panvienas@gmail.com

ΜΕΛΗ:

ΚΟΥΒΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΤΗΛ. 6947807639

kouvarispan@yahoo.gr

ΜΑΛΗΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΗΛ. 6976350034

xmalkwnnotmar@yahoo.gr

ΦΡΑΓΚΟΣ ΝΙΚΟΣ

ΤΗΛ. 6977208846

nfrangkos@gmail.com

ΨΑΝΗΣ ΙΓΝΑΤΗΣ

ΤΗΛ. 6932704096,

ignatiospsanis@hotmail.com

ΓΑΜΟΙ

• Ο Σταύρος Βαληλής του Κωνσταντίνου και της Μαρίας και η Ταξιαρχούλα Ζουμπαντή τέλεσαν το γάμο τους στις 15.2.2020.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Σιδέρη Ηρώ κόρη της Μαίρης Τσιτσάνου - Σιδέρη και ο Φιλιππόπουλος Νίκος απέκτησαν το πρώτο τους παιδί - κοριτσάκι στις 21.1.2020.

• Ο Σταύρος Βαληλής του Κωνσταντίνου και της Μαρίας και Ταξιαρχούλα Ζουμπαντή απέκτησαν δίδυμα παιδάκια στις 29.2.2020.

• Ο Νίκος Σάνδουλος (Εγγονός Ευδοκίας Θεοδωρή) και η Χρύσα Διακουμάκη απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, αγοράκι στις 6.4.2020.

• Η Κωφοπούλου Σταυρούλα του Ευστρατίου και της Μαρίας, και ο Τζεβές Λάζαρος απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, κοριτσάκι στις 10.4.2020.

ΠΕΝΘΗ

• Γαβριήλ Μαρία χήρα Χαράλαμπος
• Τσιτσάνος Χαράλαμπος του Ευστρατίου 25.1.2020

• Μαλλής Παναγιώτης του Δημητρίου 1.2.2020

• Κουκούλας Περικλής του Κυριάκου 6.2.2020

• Πονηρός Χαράλαμπος του Παναγιώτη, 6.2.2020

• Παπαφιλίππου Χαράλαμπος του Παναγιώτη 7.2.2020

• Καββαδάς Δημήτριος του Χαράλαμπου 20.2.2020

• Κεφαλάς Δημήτριος του Γεωργίου 29.2.2020

• Καρομενέλλης Δημήτριος 7.3.2020

• Πατσατζή Γεωργία 15.3.2020

• Λαμπούσης Στυλιανός του Παναγιώτη 17.3.2020

• Γιαλούρη Αγγελούδα 2.4.2020, χήρα Θεοδώρου

• Χατζηπαρασκευάς Θεόδωρος του Παναγιώτη 12.4.2020

• Βενετή (Καρασταμάτη) Ευαγγελία 5.3.2020

• Ζούρου Αικατερίνη χήρα Γεωργία Ζούρου 5.3.2020

• Ανδρεάδλλη Γιασεμή σύζυγος Χρήστου Μάρτιος 2020

• Αποστολέλλη Δημήτριος του Χαράλαμπου 13.3.2020

• Σάνδουλος Παναγιώτης, γαμπρός Ευδοκίας Θεοδωρή 5.4.2020.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

1. Αβαγιάννης Δημήτρης	20€
2. Βαρουξή Γιούλα	50€
3. Βγενά Αικατερίνη	20€
4. Βερβάτη - Παπανικολάου Μαρία	20€
5. Βουκλαρή Αγγέλα	20€
6. Γιαννέλλης Γιώργος	40€
7. Δαλβαδάνη Ιωάννα	20€
8. Δαλιάνης Γιώργος	50€
9. Ζάχου Ταξιαρχούλα	20€
10. Θεοδωρέλλη Γιάννης	20€

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούμε για την επικοινωνία σας και αποστολή συνεργασιών / άρθρων, όπως χρησιμοποιείτε το e-mail του Συλλόγου μας: polihniatikoslogos@outlook.com

11. Ιατρέλλη Μεταξία	50€
εις μήμην Γρηγορίου Παττακού	
12. Κακάμπουρας Παναγιώτης	50€
εις μήμην Γρηγορίου Παττακού	
13. Καμπουρόπουλος Αντώνης	50€
14. Καρνά Στέλλα	20€
15. Κατρακάζας Γεώργιος	20€
16. Κούβαρης Παναγιώτης	20€
17. Κωστομοίρης Στερούλης	50€
18. Μακρή - Ρέστη Φρόσω	20€
19. Μαλέσκου Δήμητρα	100€
εις μήμην του πατέρα της Γεωργίου Μαλέσκου και των θείων της Αμαλίας Ευστρατίου και Βασιλείου Μαλέσκου	
20. Μακρόπουλος Ιωάννης	100€
21. Μοιρασγεντής Παναγιώτης	30€
εις μήμην Αικατερίνης Κοντοπούλου	
22. Παλαιολόγος Γεώργιος	20€
23. Παλαιολόγος Παλαιολόγος	20€
24. Παττακός Γιάννης εις μήμην του αδελφού του Γρηγόρη Παττακού	50€
25. Σαμιόγλου Καλλιόπη	30€
26. Σάμιος Ξεοφών	20€
27. Σταυρέλλης Νίκος	20€
28. Σπυρέλλης Παναγιώτης	20€
29. Συμέργελης Αντώνης	990€
δωρεά για τα έξοδα του υπ. αριθμ. 160 φύλλου της εφημερίδας. Ευχαριστούμε και πάλι τον Αγαπητό Αντώνη	
30. Σταματέλλης Γιώργος	20€
31. Σταυρέλλη Ταξιαρχούλα	30€
32. Χατζηλάμπρου Στρατούλα	30€
33. Πάτρα Αρμενάκη και Πέτρος Καναρίδης εις μήμην του Γρηγόρη Παττακού	50€

ΔΙΟΡΘΩΘΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

Η κ. Σαμιόγλου Καλλιόπη πρόσφερε 50€ στο Σύλλογο στη μνήμη του πατέρα της Χριστόφορου Σαμιόγλου.

ΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η επικοινωνία του Δ.Σ. του Συλλόγου με τα μέλη του αλλά και όλους τους συγχωριανούς εκτός Αθηνών είναι μία πρώτιστη λειτουργία. Γι' αυτό παρακαλούμε, κυρίως τους Πολιχνιάτες, που διαμένουν στο λεκανοπέδιο Αττικής να να επικοινωνήσουν με μέλη του Δ.Σ. ή να αποστείλουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Συλλόγου μας, (polihniatikoslogos@outlook.com) ονοματεπώνυμο και αριθμό κινητού τηλεφώνου για τη λήψη μηνυμάτων με σκοπό την αμεσότερη και ταχύτερη ενημέρωση για δραστηριότητες, εκδηλώσεις, και τυχόν άλλα θέματα τρέχοντα.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

• Στις 31 Ιανουαρίου, σε μια λιτή και σεμνή τελετή αποχαιρέτισαμε τον γλυκύτατο, ευσυγκίνητο, ήρεμο και πολύ αγαπητό σε όλους μας Γρηγόρη. Θα θυμόμαστε την ευγένεια της ψυχής του, το καλοσυνάτο και απροσποίητο ύφος του, τον γνήσιο Νυφιδιώτη. Καλό σου ταξίδι, Γρηγόρη. Τα θερμά μας συλλυπητήρια στα παιδιά του, τα εγγόνια του, τα δισέγγονά του, και τον αδελφό του.

ΤΟ ΔΣ

• Την 1 Φεβρουαρίου του 2020 απεβίωσε ο επι σειρά ετών δάσκαλος στα σχολεία του χωριού μας Παναγιώτης Μαλλής, πλήρης ημερών. Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στον κ. Χάρη Μαλλή, μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας και σε όλη την οικογένεια του εκλιπόντος.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Οικόπεδο 5.000 τμ. άρτιο και οικοδομήσιμο, εκτός σχεδίου 700 μέτρα από τη θάλασσα. Βρίσκεται στην περιοχή Γλάρος Πολιχνίτου.
Τηλέφωνα:
210 5056931 - 6909584111
κα Ελπίδα Σπινάκη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Οικόπεδο (βοσκοτόπι) στη θέση Αγία Τριάδα Πολιχνίτου στον κεντρικό δρόμο Πολιχνίτου - Μυτιλήνης, έκτασης 8,5 στρεμμάτων. Πληροφορίες Χ. Χατζόγλου, τηλ. 6951404350.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΜΑΖΙ Ή ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ

τηλ. 210 - 9525458
6939160425, 698 620 8389
κα Σπυρέλλη

► Παραθαλάσσιο οικόπεδο 550 τ.μ. άρτιο και οικοδομήσιμο 200 μ. από τη θάλασσα
ΝΥΦΙΔΑ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

► Ελαιόκτημα 3,5 στρεμμάτων 5xλμ. από τη θάλασσα
ΔΡΟΚΟΠΙΑ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΙΑΣ

Πωλείται διώροφη οικία στον οικισμό του Πολιχνίτου 120m² με αυλή και ταράτσα στην περιοχή Μακρύ Σοκάκι. Πληροφορίες Πελαγία Κεχαγιά του Ευριππίδη τηλ. 6944665164

Για τις προσφορές - συνδρομές σας
ο νέος λογαριασμός του Συλλόγου μας

στην **ALPHA BANK,**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

GR 87 0140 5550 5550 0200 2002 490

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ:

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «Ο ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ»

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΑΣ ΠΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Ανφορίζοντας τον κεντρικό δρόμο του χωριού, μετά τα «Κυβέλια», πίσω από το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής, δεσπόζει ένα κτήριο ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής. Το επιβλητικό τριώροφο κτήριο, το οποίο βρίσκεται σε υπερυψωμένο οικόπεδο οικοδομήθηκε το 1927 από τον Ελευθέριο Πατσατζή, πατέρα της Έλλης (Λίτσα) Κωφοπούλου, όταν επέστρεψε από την Αίγυπτο και χρησιμοποιήθηκε ως κατοικία. Φιλοξενήθηκαν ηγετικές πολιτικές προσωπικότητες καθώς και άνθρωποι των γραμμάτων και του εμπορικού κόσμου.

Κυρίαρχο δομικό στοιχείο αποτελεί η καφεκόκκινη πέτρα, ο «ινμβρίτης», ηφαιστειακό πέτρωμα με μεγάλη ανθεκτικότητα το οποίο λαξεύεται εύκολα. Η πέτρα Πολιχνίτου εξορυσσόταν κυρίως στην περιοχή των Θερμοπηγών και την επεξεργάζονταν οι ντόπιοι μάστοροι ή «πελεκάνοι».

Η εντυπωσιακή μεταλλική θύρα στο επίπεδο του δρόμου προσκαλεί τον επισκέπτη, καθώς η γραμμική πέτρινη κλίμακα τον οδηγεί στην εσωτερική αυλή. Πρόκειται για παραδοσιακό σπίτι του οικισμού του Πολιχνίτου, το οποίο ανήκει στην κατηγορία του «παλιού αρχοντικού», ορθογώνιο σε κάτοψη, διαστάσεων περίπου 9,00 x 7,00, τρι-

ώροφο με στέγη. Στο οικόπεδο επίσης βρίσκεται πέτρινο μονώροφο κτήριο με στέγη που λειτουργεί ως μαγειρείο και άλλοι βοηθητικοί χώροι. Η είσοδος βρίσκεται στον πρώτο όροφο με τους χώρους να αναπτύσσονται εκατέρωθεν ευρύχωρου διαδρόμου, που οδηγεί στην κεντρική σκάλα που συνδέει τα τρία επίπεδα της κατοικίας. Ο υπερκείμενος όροφος έχει παρόμοια διάταξη ενώ το ισόγειο είναι διαφορετικό, καθώς βρίσκεται σε βράχο. Παλαιότερα στο ισόγειο στεγαζόταν το ιατρείο της Έλλης Κωφοπούλου (μαία του χωριού).

Η στέγη είναι τετράριχτη με γαλλικά κεραμίδια και κεντρικό πέτρινο αέτωμα που κοσμείται από την επιγραφή «Ε.Ι.Π. 1927». Χαρακτηριστικό είναι το περίτεχνο γείσο της που προεξέχει, με σπηθαίο που περιλαμβάνει μπαλούστρες και γωνιακές παραστάδες. Τα γνωστά κολωνάκια είχαν χρήση πρακτική, και διακοσμητική, όπως στις ποδιές των παραθύρων. Η πρόσοψη της κατοικίας είναι συμμετρική, με κεντρικό μικρό εξώστη με μεταλλικά φουρούσια και λεπτομέρειες στο μεταλλικό κιγκλίδωμα. Το κτήριο χαρακτηρίζεται από ισορροπία στη διάπλαση του όγκου του, καθαρότητα των αρχιτεκτονικών μορφών καθώς και από σαφήνεια των επιμέρους νεοκλασικών μορφολογι-

κών στοιχείων, όπως η συμμετρία των ανοιγμάτων.

Ο φέρων οργανισμός είναι λίθινη τοικοποιία, άρτια δομημένη, με ιδιαίτερη επεξεργασία και ενίσχυση στις γωνίες. Υπάρχουν μεταλλικοί ελκυστήρες («κλειδιά») που διαπερνούν το κτήριο, ενισχύοντας την σύνδεση των τοίχων στη γωνία. Συνήθως τοποθετούνται σε ανώτερα σημεία της τοικοποιίας για την αποφυγή κατάρρευσης. Εσωτερικά εντοπίζονται τοίχοι «με μπαγδατί» που έχουν σοβαντισθεί. Ο τύπος της αρχιτεκτονικής «με μπαγδατί», ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένος στη Λέσβο τον 19ο αιώνα. Οι ποδιές και τα πρέκια των κουφωμάτων σε όλα τα επίπεδα έχουν κατασκευαστεί από κατεργασμένους λίθους («σοβελίκια»).

Στο κτήριο έχουν γίνει επεμβάσεις χωρίς να αλλοιώνεται ο αρχικός του χαρακτήρας. Με την πρόσφατη συντήρηση 2012 στο ακίντο, από την οικογένεια Κωφοπούλου έγινε αρμολόγηση σε τμήμα του ισογείου για ανάδειξη της κατασκευαστικής λεπτομέρειας, και τη δημιουργία μιας άνετης και ευχάριστης γωνιάς για την συνάντηση της οικογένειας.

ΕΛΛΗ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ,
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ

**ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΥΚΟΥΛΑ**

Κλειστό και εγκαταλειμμένο παραμένει εδώ και χρόνια το λαογραφικό μουσείο Πολιχνίτου, με μερικά μοναδικά εκθέματα, όπως τα παραδοσιακά υφαντά. Το μουσείο άνοιξε τις πύλες του στο κοινό το 1998. Συνέδραμαν αρκετοί συγχωριανοί αλλά, κυρίως, η κα Φεργαδιώτη Γεωργία και ο σύζυγος της κ. Κωφόπουλος Δημήτρης. Για να πάρει σάρκα και οστά αυτή η προσπάθεια, χρειάστηκε οι ανωτέρω να αφιερώσουν πολλές ώρες προσωπικής δουλειάς, τόσο για να συγκεντρωθεί το υλικό από τους κατοίκους και να συντηρηθεί, όσο, και το δυσκολότερο όλων, να καθαριστούν τα χάλκινα και σιδερένια αντικείμενα. Αξίζει να αναφερθεί ότι αρκετά εκθέματα μεταφέρθηκαν από χωράφια, στα οποία ήταν πεταμένα ως άχρηστα. Η συγκέντρωση όλων αυτών σε ένα πολιτισμένο χώρο βοήθησε, ώστε να δοθεί ένα τέλος στην λεηλασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από διάφορους στο παρελθόν.

Αρχικά, εκτέθηκαν σε δύο αίθουσες του παλαιού Γυμνασίου. Στην συνέχεια μεταφέρθηκαν στην οικία Κουβελίδη, όπου και παραμένουν.

Είναι αλήθεια πως όλα αυτά τα χρόνια υποτυπωδώς λειτουργούσε αλλά δεν έγινε και καμιά προσπάθεια προβολής του μέσα από τους τουριστικούς οδηγούς του νησιού. Οι Δήμαρχοι της Καλλικρατικής περιόδου επέδειξαν μεγάλη αδιαφορία και οι ευθύνες είναι μεγάλες, γιατί δεν φρόντισαν να διοριστεί επιτροπή υπεύθυνη για το μουσείο και γιατί δεν υπήρχε υπεύθυνος υπάλληλος. Όποιος ήθελε να το επισκεφθεί, έπρεπε να επικοινωνήσει με τον κ. Σαμιώτη, για να ανοίξει τον χώρο(!). Αλλά και τα Τοπικά Συμβούλια δεν φρόντισαν να λειτουργεί τουλάχιστον τους θερινούς μήνες μόνο. Ήρθε κι ο σεισμός, το κτήριο χαρακτηρίστηκε κίτρινο, δηλαδή επικίνδυνο. Ζητείται από το Δήμο Δυτικής Λέσβου, που υπαγόμαστε με την σύμφωνη γνώμη και απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου να εγκρίνει την προσωρινή μεταφορά των εκθεμάτων στην οικία Χιωτίτη, μέχρι να επισκευασθεί η οικία Κουβελίδη. Στην συνέχεια να οριστεί επιτροπή μουσείου, να προσληφθεί υπάλληλος για την εύρυθμη λειτουργία του, να οργανωθεί η απαραίτητη διαφήμιση, γιατί οι ιδιοκτήτες τους αποχωρήσαν οικογενειακά κειμήλια, για να τα βλέπει ο κόσμος κι όχι να τα φθείρει η κλεισούρα, ο σκόρος και η υγρασία.

**"ΕΛΠΙΣ", ΕΠΙΝΕΙΟΝ (ΣΚΑΛΑ)
ΤΟΥ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ**

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
aristeidis2007@gmail.com

Μερικοί ερευνητές έγραψαν ότι η Σκάλα Πολιχνίτου ονομάστηκε "Ελπίς", από τον Κύριλλο Μουμτζή (1867-1925) ο οποίος χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Μυτιλήνης στις 13-5-1897, όταν την επισκέφθηκε το 1900, ενώ η μέχρι σήμερα πρώτη γνωστή καταγραφή της ονομασίας "Ελπίς" είναι του 1881, από τον Γεώργιο Αρχοντόπουλο, που σημείωσε: «Περί την ημίσειαν ώραν της κωμοπόλεως ταύτης (σ.σ. του Πολιχνίτου) παραλίως υπάρχει επίγειον (σκάλα) υπό το όνομα "Ελπίς" έχον και νεόδμητον ναύσκον επ' ονόματι των γενεθλίων Ιωάννου

του Προδρόμου· υπάρχουν δε ενταύθα οικία τινες, εργαστήρια και αποθήκαι». ("Λεσβιακά. Ήτοι Ιστορική και Γεωγραφική Περιγραφή της Λέσβου". Στο περιοδικό "Σαφώς". Τόμος 1. Έτος Α'. Τεύχ. Η'. Αύγουστος, Μυτιλήνη 1881, σ. 173).

Για την προέλευση της ονομασίας της Ελπίδας, συνειρμικά μάς οδηγούν τα ονόματα "Ελπίδα" και "Ελπιδήφορος", που καταγράφονται επιγραφικά στα κτηματολόγια της εποχής 285-305 μ.Χ. του Ρωμαίου αυτοκράτορα Γάιου Διοκτιλιανού για τα σημερινά γειτονικά τοπωνύμια "Τύδα, Άσπρες πέτρες και Τέμενος", που βρίσκονται βορειοανατολικά της Ελπίδας στην περιοχή του σημαντικού οικισμού της Χαλκοκρατίας, του ακρωτηρίου που παραφρασμένο ονομάζεται "Κουρτήρ", όπου συγκεκριμένα στο κτηματολόγιο IG XII 2, 79 καταγράφεται το όνομα "Ελπιδήφορος" ως εξής: «κ(ρίον) Τύδαι Ελπι[δήφορος] [...] κω(ρίον) Λευκή ακ[τή] συν τεμένει», στο IG XII 2, 422 καταγράφεται το όνομα "Ελπίδα" ως εξής: «Ελπίδα ήρω[ς, κρη]-στέ χαιρέ» και στο IG XII 2, 76 αναφέρεται δύο φορές το όνομα "Ελπιδήφορος".

Στις 15-11-1880, στη νοτιοανατολική ακτή του Κόλπου Καλλονής, κοντά στην Ελπίδα δίπλα από το "Κουρτήρ", συνέβη ένα επεισόδιο μεταξύ Ελλήνων και Ιταλών φαρμάδων από το οποίο κινδύνεψαν να διακοπούν οι διπλωματικές σχέσεις Ιταλίας-Τουρκίας και παρ' ολίγον να μεταβεί το ιταλικό πολεμικό πλοίο "Ρώμη" στην τότε τουρκοκρατούμενη Λέσβο!

Για το επεισόδιο που κάλυψαν οι εφημερίδες της Κωνσταντινούπολης εστιάζοντας στον Πολιχνιάτη πρωταγωνιστή του, Δημήτριο Λάμπρου Καλλιιά, δημοσίευσαν σχετικά στα περιοδικά "Καλλονιάτικα", (τ. 167/2016), "Αντίλαλος της Βρίσας", (τ. 61/2017) και "Πολιχνιάτικος Λόγος", (τ. 153/2018), ενώ έρευνα δημοσίευσε ο Αριστείδης Στεργέλλης στα "Λεσβιακά", (τ. ΙΣΤ' /1996).

Σήμερα δημοσιεύω δύο κείμενα της εφημερίδας "Νεολόγος" της Κωνσταντινούπολης από το 1891 και 1894, που αναφέρονται στην προσφορά του Καλλιιά στον Πολιχνίτο και στην Ελπίδα:

α) «Εν τω δήμω Πολερτίη (σ.σ. Πολιχνίτου) της υποδιοικήσεως Πλωμαρίου οι οθωμανοί υπήκοοι κκ. Δημήτριος Λάμπρου Κάλας (σ.σ. Καλλιιάς) και Ιωάννης Αποστόλου Καμάρ θα ιδρύσωσιν εργοστάσιον προς εξαγωγήν ελαίων και αλεύρου. Διατάγματι της Α.Μ. τα επί τούτω εξ Ευρώπης κομισθέντα χρεώδη απαλλάσσονται παντός τελωνειακού δασμού». (Εφ. Νεολόγος. (1891, 23 Δεκ. /4 Ιαν. 1892, αρ. φ. 6724, σ. 2, στ. 6).

β) «Εκ Πολυχνίτου επιστέλλονται ημίν από 7 νοεμβρίου: Μόλις αφικόμενος εκ μακρού αυτού ανά την Εσπερίαν και τον Νέον Κόσμον μακρού ταξιδίου ο μεγάλτος ημών συμπολίτης Δημήτριος Καλλιιάς βένης εργοστασιάρχης, νέαν έδωκεν ημίν αφορμήν να θαυμάσωμεν την άπειρον φιλοπατρίαν και τα φιλοπρόδοα αυτού αισθήματα. Αφ' ενός μεν διά της γενναιοδωρίας του μεταφέρεται όσον ούπω εις την Ελπίδα, το επίγειον του Πολυχνίτου, ύδωρ εκ της ¼ περίπου της ώρας απεχούσης πηγής εν θέσει Φλιά, η έλλειψις του οποίου λίαν εδυσκόλευε τους κατοίκους του επινείου, ως και τους αυτόσε προσεγγίζοντας ναυτιλλομένους, αναγκαζομένους ούτω μακρόθεν να υδρεύωνται αφ' ετέρου δε μετά προθυμίας προσήνεγκεν αρκούντως γενναίον ποσόν υπέρ της εν τη πατρίδι αυτού ιδρύσεως Οθωμανικού σχολείου, ού προ δύο ημερών ετέθη και ο θεμέλιος λίθος επί παρουσία των εν Πολυχνίτω αρχών και πλείστων εν τέλει, ως και του παρεπιδημούντος ενταύθα ενδοξοτ. Καμακάμ-βέη Πλωμαρίου Μουσταφά-πασά. Η αείποτε τω όντι υπ' αυτού ευεργετούμένη πατρίς αυτού μετ' άκρας ευγνωμοσύνης ενατενίζει προς τον ευεργέτην αυτής και εύχεται εκ ψυχής αυτώ, απερχομένω δι' ιδίας υποθέσεις ήδη εις την βασιλεύουσαν, αίσιον πλουν και ταχείαν επάνοδον». (Εφ. Νεολόγος. (1894, 22 Νοεμ./4 Δεκ., αρ. 7574, σ. 2, στ. 5).

ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΔΗΜΟΚΡΑΤΗ» 7.2.2020

ΣΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΜΑΣ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΗ
Συνταξιούχος εκπαιδευτικός

Πριν από λίγες μέρες σε μια λιτή, αλλά ουσιαστική και περιεκτική εκδήλωση στην αίθουσα τελετών των Κεντρικών Λυκείων Μυτιλήνης βραβεύτηκε ως ο γηραιότερος καθηγητής των Φυσικών κύριος Αναγνώστου Απόστολος από την Ένωση Φυσικών Ελλάδας.

Υπήρξε καθηγητής μου στο Γυμνάσιο τότε του Πολιχνίτου που αποτέλεσε για όλους μας την κοίτιδα και τον φάρο της πνευματικής μας ανέλιξης.

Άνθρωπος με ήθος, με κύρος, ενέπνεε τον σεβασμό όλων, μικρών και μεγάλων. Πάντα προσιτός, ευπροσήγορος, κοινωνικός με ένα μόνιμο και πολύ εγκάρδιο εμπυχωτικό χαμόγελο.

Η μεθοδικότητά του ήταν μοναδική. Το μάθημα ευχάριστο, αλλά συνάμα εμπεδωτικό. Ανεξάντλητη η υπομονή

του και η επιμονή για καλύτερα αποτελέσματα. Αισιόδοξος από τη φύση του, παράδειγμα προς μίμηση για όλους μας.

Αλλά και πολλά άλλα χαρίσματα τον διέκριναν. Πάντα γέμιζε με τις μελωδικές ψαλμωδίες, από το δεξιό ψαλτήρι, τον Ιερό Ναό του Αγ. Γεωργίου του Πολιχνίτου. Με τη διδασκαλία του και την παρότρυνσή του, η γυμνασιακή χορωδία ήταν απαραίτητο συμπλήρωμα στις μεγάλες γιορτές και ειδικά τη Μ. Παρασκευή στην εκκλησία.

Η παρουσία του ήταν έντονη και μοναδική, όχι μόνο ως εκπαιδευτικού, αλλά και ως κοινωνικού ανθρώπου. Με μεγάλη έκπληξη διαπιστώσαμε τη μέρα εκείνη όλοι στο ακροατήριο, όταν έλαβε το λόγο να μιλήσει, τη μοναδική ευχέρεια λόγου, την οξύνοια, τη διαύγεια πνεύματος τη μνήμη, την ευστοχία σε όλα που αναφέρθηκε και την επισημιοτικότητα των απόψεών του, αναπολώντας εμπειρίες από την εκπαιδευτική του διαδρομή. Και όλα αυτά παρά τα σχεδόν εκατόχρονα του βίου του. Πράγματι, ήταν και θα είναι «ο δάσκαλος της καρδιάς μας», για να υποκλέψω τον χαρακτηρισμό που του απέδωσε ο συμμαθητής μου και συνάδελφος Ιγ. Ψάνης στο άρθρο του στον «Πολιχνιάτικο Λόγο».

Δάσκαλέ μας,

Ευχόμαστε να ζήσεις πολλά - πολλά χρόνια ακόμη και να μας μεταφέρεις όλα αυτά τα αισιόδοξα μηνύματα σε μια ανάλογη εκδήλωση.

Με όλη μου την αγάπη και τον σεβασμό

Κατερίνα Αρχοντούλη

Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός

ΓΛΥΚΕΙΑ ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Ο χειμώνας πέρασε και λιώσανε τα χιόνια και στο σπίτι μας ήλθανε ξανά τα χελιδόνια.

Σε βλέπω στο εξοκικό επάνω στο μπαλκόνι να τραγουδάς όμορφα σαν αποδόνι.

Ένα λουλούδι είσαι εσύ σαν μια λευκή γαρδένια χρόνια πολλά να ζήσεις χωρίς καμιά έγνοια.

Ένα δωράκι στου 'φερα που είναι απ' την Αγιάσο και θέλω οπωσδήποτε γλυκό να σε κεράσω.

Γ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΗΣ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΜΟΛΥΒΙΟΥ

Κάποιο παιδί κοιτούσε τη γιαγιά του που έγραφε ένα γράμμα. Σε μια στιγμή τη ρώτησε: - Τι γράφεις; Μήπως είναι ιστορία για μένα;

Η γιαγιά σταμάτησε να γράφει, χαμογέλασε και είπε στον εγγονό της:

- Όντως, γράφω για σένα. Ωστόσο, αυτό που είναι πιο σημαντικό κι από τις λέξεις είναι το μολύβι που χρησιμοποιώ. Θα ήθελα, όταν μεγαλώσεις, να γίνεις...σαν κι αυτό!

Το παιδί περίεργο, κοίταξε το μολύβι και δεν είχε τίποτα το ιδιαίτερο.

- Αφού είναι το ίδιο με όλα τα μολύβια που έχω δει στη ζύγη μου

- Όλα εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο βλέπεις τα πράγματα. Το μολύβι έχει πέντε ιδιότητες, τις οποίες αν καταφέρεις να διατηρήσεις, θα είσαι πάντα ένας άνθρωπος που θα βρίσκεται σε αρμονία με τον κόσμο, απάντησε η γιαγιά και συνέχισε:

Πρώτη ιδιότητα: Μπορείς να κάνεις μεγάλα πράγματα αλλά δεν πρέπει να ξεχνάει ποτέ ότι υπάρχει ένα χέρι το οποίο καθοδηγεί τα βήματά σου. Αυτό το χέρι ονομάζεται «Θεός» κι εκείνος σε καθοδηγεί πάντα σύμφωνα με το θέλημά Του.

Δεύτερη ιδιότητα: Πότε - πότε πρέπει να σταματάς να γράφεις και να χρησιμοποιείς την ζύστρα. Αυτό κάνει το μολύβι να υποφέρει λίγο, αλλά στο τέλος είναι πιο μυτερό. Έτσι, μαθαίνεις να υπομένεις ορισμένες δοκιμασίες και γίνεσαι καλύτερος άνθρωπος.

Τρίτη ιδιότητα: Το μολύβι μας επιτρέπει πάντα να χρησιμοποιούμε τη γόμα, για να σβήσουμε τα λάθη. Κατάλαβε ότι το να διορθώσουμε κάτι που κάναμε λάθος είναι σημαντικό, για να παραμείνουμε στο δρόμο το σωστό

Τέταρτη ιδιότητα: Αυτό που έχει στην ουσία σημασία στο μολύβι δεν είναι το ξύλο ή το εξωτερικό του σχήμα, αλλά ο γραφίτης που περιέχει. Έτσι, να φροντίζεις πάντα την ψυχή σου και αυτά που συμβαίνουν μέσα σου.

Τέλος η Πέμπτη ιδιότητα: Το μολύβι αφήνει πάντα ένα σημάδι. Έτσι, λοιπόν, να ξέρεις ότι, ό,τι κάνεις στη ζωή σου, θα αφήσει ίχνη και να προσπαθείς να έχεις πάντα επίγνωση της κάθε σου πράξης.

ΡΑΟΛΟ COELHO

Επιμέλεια: Κατερίνα Παλαιολόγου - Νικέλλα

ΚΟΛΠΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ ΟΣΤΡΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Όλοι σχεδόν γνωρίζουμε πόσο οστρακο- παραγωγικός είναι ο κόλπος Καλλονής, γεγονός που διάφοροι κατά εποχές και χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα θέλησαν, αλλά και στις μέρες μας θέλουν, να εκμεταλλευτούν.

Γνωρίσαμε, βέβαια, τις καταστροφικές συνέπειες της εγκατάστασης και λειτουργίας των ιχθυοτροφείων της εταιρείας KSF το 2011, από τα οποία μετά κόπων πολλών και βασάνων πολλών απαλλαγίκαμε. Επειδή, όμως, το θέμα δεν έχει αντιμετωπιστεί τελεσίδικα και δεν έχει ληφθεί μια οριστική απόφαση, απ' όσο γνωρί-

ζουμε, γι' αυτό σε μια περίοδο νηφαλιότητας, και χωρίς πάθος αποφασίσαμε να το επαναφέρουμε. Πρόθεσή μας είναι να φωτίσουμε με τις γνώσεις των ειδικών ή των σχετικών το θέμα, εξετάζοντάς το και από τη θετική αλλά και την αρνητική του σκοπιά. Δυστυχώς, σ' όσους ειδικούς ή σχετικούς με το θέμα απευθυνθήκαμε, δεν ανταποκρίθηκαν όλοι, για προσωπικούς λόγους. Σεβόμαστε την άρνησή τους αλλά πιστεύουμε πως σε θέματα δημοσίου συμφέροντος επιβάλλεται να δηλώνουμε «παρών». Πρόθεσή μας είναι να δημοσιεύσουμε από-

ψεις - θέσεις και όσων διάκεινται ευνοϊκά στην οστρακοκαλλιέργεια και όσων αντιτίθενται σ' αυτήν, για να διευκολύνουμε, όσο μπορούμε, τους υπεύθυνους, που πρόκειται να αποφασίσουν και τους αναγνώστες μας να διαμορφώσουν άποψη. Σεβαστές οι απόψεις όλων. Δηλώνουμε, βεβαίως, πως το θέμα δεν το κλείνουμε εδώ. Η εφημερίδα μας θα δημοσιεύσει οποιεσδήποτε απόψεις ειδικών ή σχετικών με το θέμα και για όσο χρονικό διάστημα απαιτηθεί.

Άρθρο του πρώην Δημάρχου Πολιχνίτου **ΒΑΓΓΕΛΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**. Αναδημοσίευση από τα «ΝΕΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ» 22 Μαΐου 2019.

Τριάντα χρόνια μετά την εγκατάσταση και λειτουργία των Γαλλικών ιχθυοτροφείων (KSF) στον κόλπο Καλλονής, με την ΚΥΑ 31772/04/01/2011 επιχειρείται το ίδιο καταστροφικό έγκλημα, με την προβλεπόμενη παραχώρηση οικοπέδων σε ιδιώτες, για εγκαταστάσεις οστρακοκαλλιέργειών.

Τότε, τοπική αυτοδιοίκηση και ψαράδες δώσαμε ένα ανυποχώρητο και πεισματικό αγώνα, κόντρα σε στενοκέφαλες πολιτικές αντιλήψεις και οργανωμένα συμφέροντα.

Αγώνας: **με συνεχείς δυναμικές κινητοποιήσεις, καταλήψεις (Υπ. Αιγαίου και Νομαρχίας) και συγκρούσεις και παράλληλα με δικαστικούς αγώνες, κατορθώσαμε να απαλλάξουμε τον κόλπο Καλλονής από την γάγγραινα των γαλλικών ιχθυοτροφείων (KSF).**

Δεν ήταν εύκολο, γιατί η εγκατάσταση της KSF στον κόλπο της Καλλονής είχε σχέση με τα αντισταθμιστικά οφέλη, για τη μεγάλη αγορά των MIRAZ 2000 (αγορά του αιώνα).

Δήμαρχοι, κοινοτάρχες και ψαράδες είχαμε συρθεί για αρκετά χρόνια στα δικαστήρια.

Να σημειωθεί ότι **ο δικαστικός αγώνας είχε σαν αποτέλεσμα την καταδίκη του Γάλλου διευθυντή και υπεύθυνου της KSF** (ο οποίος εν τω μεταξύ είχε εγκαταλείψει την Ελλάδα) **σε συνολική κάθειρξη 17 ετών.**

Και τότε μιλάγαμε για ανάπτυξη (άραγε για ποιον;). Λέγαμε και υποστηρίζαμε όλοι αυτοί, KSF και εμπλεκόμενοι υπερασπιστές, με την συμπαράσταση μεγάλης μερίδας από τα ΜΜΕ, ότι σέβονται το περιβάλλον, τους ελληνικούς νόμους και τις τοπικές κοινωνίες και ότι η λειτουργία των ιχθυοτροφείων τους δεν θα μολύνει, δεν θα ρυπαίνει το θαλάσσιο περιβάλλον του κόλπου, γιατί στηρίζεται σε επιστημονικές βάσεις και στην εφαρμογή της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Όλα αυτά αποδείχθηκαν φούμαρα, φύκια και μεταξωτές κορδέλες για τους ιθαγενείς.

Επιπτώσεις

Στη πράξη αποδείχθηκε ακριβώς το αντίθετο. Φοβερή ρύπανση των νερών του κόλπου, τα άλλοτε καθαρά γαλανά νερά του έγιναν θολά και πράσινα, ευτροφισμός σε όλη την έκταση του, πολλοί παραθεριστές απέφευγαν να κάνουν τα μπάνια τους στις παραλίες της **Νυφίδας**, της **Σκάλας Πολιχνίτου** και **Καλλονής** και αλλού, εμφανίστηκαν δερματικές παθήσεις σε γυναίκες και παιδιά.

Ασθένειες μεταδόθηκαν από τους ιχθυοκλωβούς και τον ιχθυογενετικό σταθμό και στον πληθυσμό των φυσικών ψαριών του Κόλπου.

Το ιχθυοπαθολογικό ινστιτούτο διαπίστωσε μετά από αποστολή δειγμάτων από τα ψόφια ψάρια που γέμισαν οι παραλίες, την ασθένεια παστερέλλα. Ο πληθυσμός των φυσικών ψαριών του κόλπου μειώθηκε και ορισμένα είδη εξαφανίστηκαν.

Μας κατηγορούσαν τότε, ότι ήμασταν αδαείς, ότι εμποδίζουμε την «ανάπτυξη», ότι δεν σεβόμαστε τα δικαιώματα των εργαζομένων που δούλευαν στην KSF... και πολλά άλλα.

Το μέτωπο ψαράδων και αυτοδιοικητικών με την ολόπλευρη συμπαράσταση των κατοίκων και τη μαχητική συμπαράσταση του βουλευτή του ΚΚΕ, **Στρατή Κόρακα**, δεν πίστεψε στα παραμύθια τους. Έβλεπε τα αποτελέσματα της ανάπτυξης τους στην πράξη, που είχαν σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή των κατοίκων των παραθαλάσσιων περιοχών και στους παραθεριστές και τους τουρίστες αλλά κυρίως στο εισόδημα των ψαράδων του κόλπου, αλλά και της αλυσίδας των εξαρτημένων επαγγελματιών από την εμπορία και την διάθεση των ψημιγμένων ψαριών του κόλπου.

ΓΙΟΥΛΗ ΚΑΜΠΟΥΡΗ,

Χημικός Περιβαλλοντολόγος

Σε παρόμοια στοιχεία και συμπεράσματα αναφέρεται και η κ. **Γιούλη Καμπούρη** (χημικός περιβαλλοντολόγος και επί 10 χρόνια επιθεωρήτρια του ΥΠΕΧΩΔΕ).

Μεταξύ των άλλων αναφέρει:

«Ένα οικοσύστημα με πλούσια βιοποικιλότητα από τον οποίο ξεκίνησε η ιστορία του Αιγαίου και της βιολογίας, ένας τόπος με σημαντικά αρχαιολογικά και πολιτιστικά μνημεία με... που έχει ενταχθεί στο «Natura 2000» και που φιλοξενεί πάνω από 2.000 είδη υδρόβιων πουλιών, δεν πρέπει να καταστραφεί.

Είναι ορατός ο κίνδυνος, λοιπόν, να δημιουργηθεί ένα πρόβλημα τεραστίων διαστάσεων, που δε θα αφορά τις περιοχές γύρω από τον κόλπο της Καλλονής αλλά ολόκληρη τη Λέσβο, μια που θα υπάρξουν περιβαλλοντικές οικολογικές και οικονομικές επιπτώσεις, μείωση του τουρισμού και ανεργία, δεδομένου ότι ο κόλπος τροφοδοτεί όλο το νησί και όχι μόνο.

Φαίνεται, όμως, πως αυτό που δεν θέλουν να καταλάβουν όσοι έχουν συμφέροντα είναι ότι κόλπος Καλλονής δεν χρειάζεται οστρακοκαλλιέργειες και αυτό γιατί είναι υπερπλήρης, σε φυσικά αποθέματα οστράκων».

Τα παραπάνω επιστημονικά συμπεράσματα δικαιώνουν πέρα για πέρα τις θέσεις της «Επιτροπής Αγώνα» που με πρωταγωνιστές τους ψαράδες κατόρθωσε να διώξει τα Γαλλικά ιχθυοτροφεία, για να επανέλθει σιγά-σιγά ύστερα από δεκαετίες στην φυσιολογική του κατάσταση (και όχι ακόμα).

Ας βγουν λοιπόν τα αναγκαία συμπεράσματα σε περίπτωση λειτουργίας οστρακοκαλλιέργειών σύμφωνα με

την ΚΥΑ 31722/04/01/2011. Οι ψαράδες πρέπει πάλι να παίξουν τον πρώτο ρόλο για την προστασία του κόλπου και την αποτροπή παραχώρησης οικοπέδων σε ιδιώτες για οστρακοκαλλιέργειες. Να προσέξουν να μην πέσουν στις παγίδες δήθεν νέων μελετών που πρέπει να εκπονηθούν, στα μεγάλα λόγια για ανάπτυξη, για περιβαλλοντικές μελέτες κ.α.

Αυτοί είναι οι φυσικοί εργάτες του κόλπου, από αυτόν ζούσαν οι παππούδες, οι πατεράδες τους και από αυτόν ζουν και οι ίδιοι σήμερα.

Έχουν, επομένως, το πρώτο δικαίωμα και τον πρώτο ρόλο και ευθύνη να τον παραδώσουν στα παιδιά τους και στη νέα γενιά υγιή και όχι κατεστραμμένο.

Πέρα από την αποτροπή των υδατοκαλλιέργειών **πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα το πρόβλημα των αστικών αποβλήτων του βιολογικού Καλλονής**, που μολύνουν τον κόλπο εδώ και χρόνια και η ευθύνη της Δημοτικής Αρχής είναι τεράστια και αδικαιολόγητη.

Δέσμευση: υποψήφιοι Δήμαρχοι, Περιφερειάρχες και βουλευτές πρέπει να πάρουν ξεκάθαρη θέση για την προστασία του κόλπου:

1. Να μην επιτραπεί η ιδιωτικοποίηση, η παραχώρηση οικοπέδων για οστρακοκαλλιέργειες ή άλλου είδους υδατοκαλλιέργειες.

2. Να αντιμετωπισθεί άμεσα το πρόβλημα μόλυνσης του κόλπου από τα αστικά απόβλητα του βιολογικού Καλλονής και ενδεχομένως άλλων πηγών ρύπανσης.

3. Να γίνεται ουσιαστικός έλεγχος της παράνομης αλιείας με τα απαραίτητα μέσα, εξοπλισμό και στελεχικό δυναμικό των λιμενικών σταθμών.

4. Να χρηματοδοτηθεί πρόγραμμα εμπλουτισμού του κόλπου με γόνιο κτενιών, όπως έδειξε η έρευνα του Πανεπιστημίου Αιγαίου με επικεφαλής την καθηγήτρια **Αδαμαντία Ευστρατίου** πριν λίγα χρόνια. π.χ. Στην Ιαπωνία σε διάστημα 6 ετών (1969-1975) η παραγωγή κτενιών αυξήθηκε από 5.000 τόνους σε 100.000 ετησίως. Αυτή η αύξηση οφείλεται αποκλειστικά στη συλλογή γόνου και την καλλιέργεια του σε αιωρούμενα κλουβιά και τη σορά γόνου σε βυθούς θαλάσσιων περιοχών. Αυτή η εμπειρία δείχνει ότι κάτι ανάλογο και εφόσον προσαρμοστεί στις συνθήκες του κόλπου, μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην αύξηση της παραγωγής των κτενιών στον κόλπο Καλλονής. (μελέτη για την διαχείριση των κτενιών του κόλπου Καλλονής Λέσβου, Πανεπιστήμιο Πατρών, της ομάδας έρευνας του καθ. **Ιωσήφ Λυκάκη** 1986).

Μελέτες:

1. Λυκάκης Ιωσήφ, καθ. Παν. Πατρών «Μελέτη για τη διαχείριση των κτενιών του κόλπου Καλλονής Λέσβου 1986».

2. Τάσος Σταύρος, Δρ. Γεωλόγος-Γεωφυσικός «Το θαλάσσιο γεωλογικό περιβάλλον του κόλπου Καλλονής 1989».

3. Βαρνάβας Σ., καθ. Τμημ. Γεωλογίας Παν. Πατρών «Μόλυνση του κόλπου καλλονής με τοξικά μέταλλα 1989».

«ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΤΗΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ...ΤΗΝ ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ»

Επιστολή του κ. **ΝΑΝΙΔΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ**, Προέδρου του Αλιευτικού Επαγγελματικού Συλλόγου Δυτικής Λέσβου «Ο Μάκαρ»

Ο κόλπος της Καλλονής συνυπάρχει αιώνες τώρα με τους κατοίκους των γύρω περιοχών, τους αγρότες και τους ψαράδες. Στο όνομα της «ανάπτυξης» και με πολιορκητικό κριό την ΚΥΑ 31722/04.11.2011 για την «ανάπτυξη» υδατοκαλλιέργειών, προσπαθούν να αλώσουν τον κόλπο της Καλλονής και να εκμεταλλευτούν τα τεράστια αποθέματα οστράκων που βρίσκονται φυσικά στο βυθό του, καταστρέφοντας παράλληλα το μοναδικό

οικοσύστημά του, πλούσιο σε πλαγκτόν και μεγάλης βιοποικιλότητας. Γι αυτό έπρεπε επειγόντως να ανασταλεί η ΚΥΑ αυτή που ορίζει στον κόλπο της Καλλονής περιοχές οστρακοκαλλιέργειας, καθώς και να εξαιρεθεί ο κόλπος Καλλονής από το νέο χωροταξικό για τις υδατοκαλλιέργειες.

Δεν υπάρχει καμιά ανάγκη οστρακοκαλλιέργειας στον κόλπο της Καλλονής, η φύση φροντίζει για την παραγωγή και αναπαραγωγή οστράκων, τώρα και αιώνες, και μάλιστα σε πολύ μεγάλες ποσότητες, σε ποικιλία, πλήρη αρμονία και διατηρώντας την ευαίσθητη ισορροπία του κόλπου.

Επιδίωξη αυτών που θέλουν να βάλουν πόδι στον κόλπο της Καλλονής με πρόφαση την «ανάπτυξη» του μέσω της οστρακοκαλλιέργειας —τεμαχίζοντάς τον σε οικόπεδα— είναι η εκμετάλλευση των υπαρχόντων φυ-

σικών αποθεμάτων οστράκων, επιφέροντας στον κόλπο επιπρόσθετη περιβαλλοντική και οικολογική επιβάρυνση και συγχρόνως στερώντας πολλαπλά από τους ψαράδες το αναγκαίο εισόδημά τους.

Οι συνέπειες θα είναι ακόμα χειρότερες αν επιχειρήσουν να καλλιεργήσουν οστράκα στον κόλπο, οπότε η καταστροφή θα είναι ολοκληρωτική, επειδή:

• Θα επικρατήσουν τα Χάβαρα (είδος άγριου μυδιού) σε βάρος όλων των άλλων οστράκων και ειδών στον κόλπο με αποτέλεσμα σημαντική διατάραξη της βιοποικιλότητας και του πλούτου του.

• Θα έχουμε επιβάρυνση της αναπαραγωγικής και αναγεννητικής ικανότητάς του που οδηγεί στην εξαφάνιση οργανισμών και τη διατάραξη της βιοποικιλότητάς του.

• Θα ανατραπεί η ισορροπία του οικοσυστήματος σε περιοχές εκπληκτικού κάλλους και γι αυτό χαρακτηρισμέ-

νες natura 2000. Ήδη οι συνέπειες των ανθρωπογενών πιέσεων στο οικοσύστημα του κόλπου είναι ορατές με τη μαζική θνησιμότητα της Πίννας στους δύο κόλπους της Λέσβου από νεοαφικθέν παράσιτο (!) που ανακοινώθηκε στις 14.01.2019 από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Γεγονός εξαιρετικά ανησυχητικό με μεγάλες συνέπειες, καθώς το όστρακο αυτό τρέφεται, φιλτράροντας το θαλασσινό νερό, συμβάλλοντας στη διατήρηση της καθαρότητας των παράκτιων υδάτων.

• Αφαιρείται και απομονώνεται περίπου το 25% του ζωτικού χώρου του κόλπου για χάρη των μονάδων αυτών, με αποτέλεσμα τον αθέμιτο ανταγωνισμό τους σε βάρος της παραδοσιακής παράκτιας αλιείας, βάζοντας σε κίνδυνο περίπου 2.000 και πλέον θέσεις εργασίας (300 - 350 αλιευτικά σκάφη).

• Η εφαρμογή της ΚΥΑ στον κόλπο της Καλλονής αποκλείει τις παραλίες λουόμενων δυο χωριών (Λισβορίου και των Βασιλικών) και επιβαρύνει σημαντικά εκείνες της Σκάλας Πολιχνίτου και Νυφίδας, διαταράσσοντας ανεπανόρθωτα τη συνεχή και επί αιώνες σχέση των κατοίκων τους με τη θάλασσα.

Εμείς οι πολίτες της Λέσβου, οι ψαράδες, κ.α. την περσινή χρονιά αγωνιστήκαμε με πάθος, για να εμποδίσουμε με κάθε μέσο τα παραπάνω. **Επειδή, θέλουμε να ζούμε ελεύθεροι στον τόπο μας και όχι μισθωτοί και κολίγοι κάποιων ανώνυμων εταιριών που σκοπεύουν μόνο στον ανώνυμο πλουτισμό τους σε βάρος του οικοσυστήματος και ημών.**

Γι αυτό στο σκοπό η τοπική κοινωνία και ο Σύλλογός μας βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή της πάλης για τα ευνόητα, πλην όμως κινδυνεύοντα, και σε διαρκή εγρήγορση.

Και ήδη πραγματοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες:

1. Συγκέντρωση περίπου 1800 υπογραφών διαμαρτυρίας με απαίτηση την αναστολή εφαρμογής της ΚΥΑ.

2. Συνάντηση το καλοκαίρι του 2018 με κυβερνητικούς παράγοντες στην Αθήνα για τα αιτούμενα.

3. Συνεχής ενημέρωση των Βουλευτών του Νομού μας. Κατάθεση ερωτήσεων στην Βουλή για το θέμα μας.

4. Έγκριση ψηφίσματος του Δημοτικού Συμβουλίου στις 12.11.2018 για την προστασία του κόλπου Καλλονής από τις μονάδες οστρακοκαλλιέργειών, διεκδικώντας την

αναστολή της εφαρμογής της ΚΥΑ αυτής στον κόλπο της Καλλονής και οποιασδήποτε ενέργειας σχετίζεται με αυτό, καθώς και την εξαίρεση του κόλπου από το νέο χωροταξικό για τις υδατοκαλλιέργειες.

5. Έγκριση ψηφίσματος του Περιφερειακού Συμβουλίου Β. Αιγαίου στις 07.12.2018 για την άμεση αναστολή εφαρμογής του ισχύοντος ειδικού χωροταξικού (ΚΥΑ) στον κόλπο Καλλονής και οποιασδήποτε ενέργειας σχετίζεται με αυτό, καθώς και την εξαίρεση του κόλπου Καλλονής από το νέο χωροταξικό για τις υδατοκαλλιέργειες.

6. Πραγματοποιήθηκαν επαφές και γραπτές παρεμβάσεις μας σε διάφορα διοικητικά όργανα του Νομού.

7. Προκαλέσαμε τη δημοσίευση του μείζονος αυτού θέματος σε έντυπα και σε ηλεκτρονικά μέσα.

8. Η Ομοσπονδία Λεσβιακών Συλλόγων Αθηνών (ΟΛΣΑ), καθώς και οι Σύλλογοι Πολιχνιατών, Βρυσσαγωγών, Καλλονιάτων κλπ κινητοποιήθηκαν άμεσα, συλλογικά, έμπρακτα και αγωνιστικά υπογράφοντας κοινό ψήφισμα συμπάραστασης στον αγώνα της κοινωνίας μας για τη διάσωση του παγκοσμίου γνωστού κόλπου μας, επαγρυπνώντας έως την επίτευξη του κοινού σκοπού.

9. Τον Φλεβάρη του 2019 με τη βοήθεια του κ. Γ. Τάσου βουλευτή του ΚΚΕ εξασφαλίστηκε και πραγματοποιήθηκε συνάντηση του συλλόγου των αλιέων, της Περιφέρειας Β. Αιγαίου, του Δήμου Λέσβου, των Μελών της ΟΛΣΑ, κ.α. με τον Υπουργό Γεωργικής Ανάπτυξης, καθώς και με υπηρεσιακούς παράγοντες του εν λόγω υπουργείου και του ΥΠΕΚΑ, οι οποίοι υποσχέθηκαν να δώσουν λύση στο αίτημα όλης της κοινωνίας της Λέσβου **1ον να ανασταλεί άμεσα το ισχύον χωροταξικό (ΚΥΑ) για τον κόλπο της Καλλονής και 2ον να εξααιρεθεί ο κόλπος της Καλλονής από το νέο, υπό διαμόρφωση, χωροταξικό για τις υδατοκαλλιέργειες.**

10. Τον Ιούνιο του 2019 καταθέσαμε αίτηση ζητώντας από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου να μας ενημερώσετε αρμοδίως σε ποιες ενέργειες έχει προβεί ή/και θα προβεί στο άμεσο μέλλον υλοποιώντας τα αναφερόμενα στο έγγραφο του υπουργείου για την αναστολή των αδειών οστρακοκαλλιέργειας στον κόλπο της Καλλονής.

11. Τον Νοέμβριο του 2019 το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Δυτικής Λέσβου πήρε ομόφωνη απόφαση

βώς διηθούν (φιλτράρουν) το θαλάσσιο ύδωρ.

Τα απεκκρίματα των οστρακοειδών διακρίνονται σε απλά περιττώματα σωματιδιακής φύσης, εξαιτίας της πέψης των οργανισμών που καταναλώνουν, σε ψευδοπεριττώματα (τμήματα οργανισμών που είτε δεν μπορούν είτε δεν προλαβαίνουν να υποστούν πέψη) και διαλυτές ουσίες (π.χ. αμμωνία), ως αποτέλεσμα του μεταβολισμού τους.

Οι διαλυτές ουσίες και οι ουσίες σωματιδιακής φύσης παρέχουν ανόργανα θρεπτικά συστατικά (π.χ. άζωτο και φώσφορο) που αξιοποιούνται από το φυτοπλαγκτό, το οποίο με τη σειρά του καταναλώνεται από τα οστρακοειδή [4].

Με βάση τα παραπάνω και για οστρακοκαλλιέργεια ελεγχόμενου μεγέθους, οι επιπτώσεις στο περιβάλλον είναι μηδενικές αρκεί να τηρούνται αυστηρά οι προβλεπόμενες προδιαγραφές και να παρακολουθούνται προσεκτικά και αυστηρά οι σχετικές φυσικοχημικές παράμετροι όπως π.χ. παράμετροι θαλάσσιου ύδατος (θερμοκρασία, αλατότητα, οξύτητα, αγωγιμότητα, οξυγόνο, θολερότητα), ανόργανα θρεπτικά άλατα, κλπ [5,6].

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από την παραπάνω επιστημονική ανάλυση προκύπτει ότι οι οστρακοκαλλιέργειες ελεγχόμενου μεγέθους δεν επηρεάζουν το περιβάλλον αν τηρούνται αυστηρά οι προβλεπόμενες προδιαγραφές. Γιαυτό το λόγο προτείνεται:

1. Να λειτουργήσουν οστρακοκαλλιέργειες στον Κόλπο της Καλλονής με τη βασική προϋπόθεση να εφαρμόζονται αυστηρά οι προβλεπόμενες προδιαγραφές.

2. Να ορισθεί Ανεξάρτητη Τριμελής Επιτροπή από ειδικούς επιστήμονες οι οποίοι θα παρακολουθούν την ορθή λειτουργία της οστρακοκαλλιέργειας και θα προβαίνουν σε τακτικές δειγματοληψίες θαλάσσιου ύδατος και ιλύος (λάσπη πυθμένα) που θα προωθούνται για ανάλυση σε ανεξάρτητο πιστοποιημένο εργαστήριο.

3. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων θα κοινοποιούνται κατάλληλα, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι να είναι ενήμεροι.

Επιπλέον, επειδή η ευρύτερη περιοχή του Πολιχνίτου «πάσχει» πολύ σοβαρά έλλειψη αναπτύξεως, οι οστρακοκαλλιέργειες θα δώσουν νέα ώθηση στην περιοχή. Ας μην ξεχνάμε ότι ο Κόλπος της Καλλονής ήδη «υποφέρει» από την υπεραλιεία και τη ρύπανση! Προτείνεται επίσης:

1. Να υπάρχουν «ανταποδοτικά» οφέλη για την περιοχή, δηλαδή η Εταιρεία που θα αναλάβει τις οστρακοκαλλιέργειες να βελτιώσει με δικά της έξοδα υποδομές της περιοχής, π.χ. οδικό δίκτυο, φωτισμό, αποχέτευση, κλπ

2. Στις οστρακοκαλλιέργειες να εργάζονται αποκλει-

στικά ντόπιοι υπάλληλοι και εργάτες

3. Η Εταιρεία να υποστηρίζει την περιοχή και να χορηγεί κοινωνικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις

Επιπλέον, επειδή η ευρύτερη περιοχή του Πολιχνίτου «πάσχει» πολύ σοβαρά έλλειψη αναπτύξεως, οι οστρακοκαλλιέργειες θα δώσουν νέα ώθηση στην περιοχή. Ας μην ξεχνάμε ότι ο Κόλπος της Καλλονής ήδη «υποφέρει» από την υπεραλιεία και τη ρύπανση! Προτείνεται επίσης:

1. Να υπάρχουν «ανταποδοτικά» οφέλη για την περιοχή, δηλαδή η Εταιρεία που θα αναλάβει τις οστρακοκαλλιέργειες να βελτιώσει με δικά της έξοδα υποδομές της περιοχής, π.χ. οδικό δίκτυο, φωτισμό, αποχέτευση, κλπ

2. Στις οστρακοκαλλιέργειες να εργάζονται αποκλει-

στικά ντόπιοι υπάλληλοι και εργάτες

ΟΣΤΡΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΤΗΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ; ΝΑΙ Η ΟΧΙ;

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Κ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ

Καθηγητού Αναλυτικής Χημείας
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως ερευνητής οφείλω να παρακολουθώ τη διεθνή βιβλιογραφία και τις πρόσφατες επιστημονικές εξελίξεις. Ως Αναλυτικός Χημικός οφείλω να παρακολουθώ τη Διεθνή Βιβλιογραφία και να δίνω έμφαση σε θέματα που αφορούν την ποιότητα του αέρα που αναπνέουμε, του νερού που πίνουμε, των τροφίμων και ποτών που καταναλώνουμε και γενικά οτιδήποτε επιδρά θετικά ή αρνητικά στην ποιότητα της Ζωής του Ανθρώπου.

Στην επιστημονική μου αναζήτηση ιδιαίτερη εντύπωση μου έκαναν πριν από μερικά χρόνια, δημοσιεύσεις εξαιρετικών συναδέλφων του Τμήματος Χημείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στις συγκεκριμένες μελέτες παρουσιάζονται τεκμηριωμένες μετρήσεις και στατιστική επεξεργασία τους, που αποδεικνύουν ότι τα όστρακα απορροφούν θαλάσσιο ύδωρ, κατακρατούν τα θρεπτικά συστατικά που χρειάζονται και αποβάλλουν καθαρό θαλάσσιο ύδωρ. Γι' αυτό το λόγο καλούνται «διηθηματοφάγοι οργανισμοί». Αυτό που δεν γνωρίζουν είναι ότι τα όστρακα μαζί με τα θρεπτικά συστατικά κατακρατούν και τους ρύπους που περιέχονται στο θαλάσσιο ύδωρ (ιχθυοστοικεία, πολυαρωματικοί υδρογονάνθρακες, κλπ) [1,2]. Από τις μελέτες αυτές προκύπτει ότι η ανάλυση των οστράκων αποτελεί δείκτη της ρυπάνσεως του θαλάσσιου ύδατος, δηλαδή με απλά λόγια τα όστρακα «φιλτράρουν» το θαλάσσιο ύδωρ.

ΟΣΤΡΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΤΗΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

Υπάρχουν πολλές δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες και μελέτες για την εκτροφή οστράκων και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ως «διηθηματοφάγοι οργανισμοί» κατακρατούν από το υδάτινο περιβάλλον κυρίως πλαγκτόν που αποτελεί την βασική τροφή τους [3]. Με απλά λόγια, για την εκτροφή των οστράκων δεν χρησιμοποιείται τεχνητή τροφή, όπως συμβαίνει σε άλλους τύπους υδατοκαλλιέργειας (π.χ. ιχθυοκαλλιέργεια), επειδή ακρι-

στικά ντόπιοι υπάλληλοι και εργάτες

3. Η Εταιρεία να υποστηρίζει την περιοχή και να χορηγεί κοινωνικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι οργανωμένες οστρακοκαλλιέργειες θα δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Πολιχνίτου. Ο Κόλπος της Καλλονής δεν κινδυνεύει από τα όστρακα αλλά από τις αλόγιστες ανθρώπινες παρεμβάσεις.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. A. Valavanidis, Th. Vlachogianni, S. Triantafyllaki, M. Dassenakis, F. Androutsos, M. Scoullas «Polycyclic aromatic hydrocarbons in surface seawater and in indigenous mussels (Mytilus galloprovincialis) from coastal areas of the Saronikos Gulf (Greece)», Estuarine, Coastal and Shelf Science 79 (2008) 733-739
2. Thomais Vlahogianni, Manos Dassenakis, Michael J. Scoullas, Athanasios Valavanidis «Integrated use of biomarkers (superoxide dismutase, catalase and lipid peroxidation) in mussels Mytilus galloprovincialis for assessing heavy metals' pollution in coastal areas from the Saronikos Gulf of Greece», Marine Pollution Bulletin, 54 (2007) 1361-1371
3. Πολυμερής Χρήστος, «Η επίδραση των οστρακοκαλλιέργειών στο θαλάσσιο περιβάλλον», Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Γεωπονικών Επιστημών, Τμήμα Γεωπονίας, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Βόλος 2018
4. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ημαθίας, «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών (Π.Ο.Α.Υ.) στο Ν. Ημαθίας στο Θερμαϊκό Κόλπο», Ιούλιος 2010
5. Amalia Moriki, Sofia Galinou-Mitsoudi, Dimitris Petridis, Diana Kosti, Yiannis Savvidis, Xenofon Dimitriadis, Christoforos Koutitas and Lydia Alvanou, «Environmental Impacts of Intensive Mussel Culture in the Coastal Waters of the Gulf of Thessaloniki (N. Greece)», Fresenius Environmental Bulletin, 17 (2008) 1945 - 1955
6. J. Chamberlain, T. F. Fernandes, P. Read, T. D. Nickell, and I. M. Davies, «Impacts of biodeposits from suspended mussel (Mytilus edulis L.) culture on the surrounding surficial sediments», ICES Journal of Marine Science, 58 (2001) 411-416

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ Κ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΗ,

Αναπληρωτή καθηγητή στο Τμήμα Ωκεανογραφίας και Θαλασσιών Βιοεπιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου, στον **ΙΓΝΑΤΗ ΨΑΝΗ**, για τον Σύλλογο, Πολιχνιατών Αθήνας

ΙΓΝΑΤΗΣ ΨΑΝΗΣ: Μπορείτε να μας περιγράψετε πως «στήνεται» μια επιχείρηση οστρακοκαλλιέργειας; Όχι από νομικής, διοικητικής ή οικονομικής πλευράς, αλλά πώς μια τέτοια δραστηριότητα παρεμβαίνει στη Θάλασσα;

ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ: Τα δίθυρα μαλάκια (οστρακοειδή) συνήθως εκτρέφονται αναρτημένα στην στήλη του νερού, για να γίνεται εκμετάλλευση του φυτο- και ζωο-πλαγκτού και διαλυμένων ουσιών (για τη διατροφή τους), που αποτελούν μέρος της φυσικής παραγωγικότητας του οικοσυστήματος. Ανάλογα με το βάθος, λοιπόν, μπορεί να χρειαστούν αγκυροβόλια ή κάθετες στήλες ή πλωτές κατασκευές, από τις οποίες θα αναρτηθούν τα δίθυρα μαλάκια.

Ι.Ψ.: Ποιος έχει την ευθύνη του χωροταξικού σχεδιασμού, για να αποφανθεί, αν επιτρέπεται και σε ποια έκταση η οστρακοκαλλιέργεια;

ΜΠ.Β.: Ο χωροταξικός σχεδιασμός για την υδατοκαλλιέργεια και ποιο είδος αυτής (π.χ. βαθμό εντατικοποίησης και είδη υδρόβιων οργανισμών) και σε ποιες περιοχές, καθορίζονται βάσει ΦΕΚ που εκδίδεται από το αρμόδιο Υπουργείο μετά από εισηγήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΑ, εν συντομία), της Περιφέρειας και ιδιαίτερα βάσει επιστημονικής μελέτης του οικοσυστήματος και των χρήσεων του για άλλες δραστηριότητες (π.χ. ότι σε λιμάνια, σε αρχαιολογικούς χώρους, προστατευόμενες περιοχές, κλπ.).

Ι.Ψ.: Αναφέρεται συχνά ότι προϋπόθεση υγιούς λειτουργίας της οστρ/γείας είναι ο σεβασμός στα περιβαλλοντικά κριτήρια. Ποια είναι αυτά και ποιος θα εγγυηθεί αυτόν τον σεβασμό;

ΜΠ.Β.: Δεν γνωρίζω τι ακριβώς εννοείτε ως «περιβαλλοντικά κριτήρια». Εάν εννοείτε την προστασία του περιβάλλοντος από ρύπανση με χημικές ουσίες (π.χ. πετρελαιοειδή, φυτοφάρμακα, παρασιτοκτόνα, πλαστικά, χρώματα) από αυτήν καθαυτήν την μονάδα, η απάντηση είναι: σαφώς. Ο επιχειρηματίας πρέπει να τηρεί αυτά που αναγράφονται στην άδεια λειτουργίας, που έχει λάβει από την/τις αρμόδια/ες περιφερειακή/ές υπηρεσία/ες. Εάν δεν απατώμαι (παρακαλώ ελέγξτε το εσείς) υπάρχουν τμήματα υδατοκαλλιέργειας και στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες Υπουργείων και στις υπηρεσίες της ΤΑ καθώς και η κτηνιατρική υπηρεσία.

Ι.Ψ.: Διαβάζουμε ότι υπάρχει σαφής νομοθεσία για την πιστή εφαρμογή όλων των προϋποθέσεων. Τα ίδια, όμως, ακούγαμε και πριν τριάντα χρόνια, όταν η γαλλική KSF ρήμαξε τον κόλ-

πο. Και τότε η ιχθυοκαλλιέργεια θα γινόταν με απόλυτο σεβασμό στην τήρηση των νόμων, ότι η όλη δραστηριότητα θα στηριζόταν σε επιστημονική βάση κ.α. Έχουμε «καεί», απ' ότι καταλαβαίνετε; Τι θα αλλάξει αυτή τη φορά;

ΜΠ.Β.: Δεν μπορώ να απαντήσω εκ μέρους των επιχειρηματιών ή των υπηρεσιών, που εκδίδουν τις άδειες λειτουργίας και που κάνουν τους σχετικούς ελέγχους τήρησης της νομοθεσίας...

Ι.Ψ.: Μπορείτε να μας περιγράψετε πώς γίνεται η εκτροφή των οστράκων;

ΜΠ.Β.: Εάν η άδεια έχει δοθεί για εκτροφή σε θαλάσσιο οικόπεδο, τότε στην σχετική μισθωμένη έκταση ο εκτροφέας τοποθετεί γόνο διθύρων (που συλλέχθηκε με ειδικούς συλλέκτες γόνου στην ίδια περιοχή) σε ανηρτημένα σχοινιά ή σάκκους ή κιβώτια. Τα δίθυρα αφήνονται να μεγαλώσουν μόνα τους, χρησιμοποιώντας την φυσική παραγωγικότητα του οικοσυστήματος που βρίσκονται (φυτο- και ζωο-πλαγκτόν και διαλυμένες ουσίες), δεν γίνεται καμία εξωγενής προσθήκη τροφής ή οργανικής ύλης και η μόνη παρέμβαση του εκτροφέα είναι να αραιώνει τα άτομα, όταν αυτά μεγαλώνουν για να μπορούν να αναπτυχθούν καλύτερα. Αυτή είναι συνοπτικά και με απλά λόγια η διαδικασία..

Ι.Ψ.: Θα υπάρξουν οικονομικές συνέπειες για τους αλιείς του κόλπου; Ποιες και για πόσο;

ΜΠ.Β.: Οι αλιείς συλλέγουν φυσικά παραγόμενους πληθυσμούς οστρακοειδών. Ο εκτροφέας εκτρέφει και φροντίζει το δικό του ζωικό κεφάλαιο. Εάν και οι δύο επαγγελματίες ακολουθούν ό,τι προβλέπει η νομοθεσία και σέβονται τις δραστηριότητες ο ένας του άλλου και υπάρχει προσοχή, ιδιαίτερα κατά την συλλογή από το φυσικό απόθεμα από την άποψη της τήρησης του απαραίτητου αριθμού ατόμων για ανανέωση του αποθέματος, γιατί να υπάρξουν οικονομικές συνέπειες;

Ι.Ψ.: Κάποιοι συνάδελφοί σας υποστηρίζουν πως οι οστρ/γείες έχουν παρόμοιες επιπτώσεις με αυτές τις ιχθυοκαλλιέργειες, που περάσαμε, δηλαδή ρύπανση, ευτροφισμός, μείωση ψαριών, καταστροφή της βλάστησης (φυτών και ποσειδονίων), έλλειψη οξυγόνου. Συμφωνείτε;

ΜΠ.Β.: Η οστρακοκαλλιέργεια είναι εκτατικής μορφής υδατοκαλλιέργεια με πολύ μικρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Για την ρύπανση σάς είπα την άποψή μου παραπάνω. Σχετικά με τον ευτροφισμό, λόγω του είδους της διατροφής των οστράκων, η επίδραση είναι ευεργετική, δηλαδή αφαίρεση φυτοπλαγκτού, μείωση του ευτροφισμού από την άποψη υπερανάπτυξής του, ενώ αφού οι οργανισμοί δεν ταΐζονται με εξωγενή υλικά, δεν επιβαρύνουν με επιπλέον οργανικό φορτίο την περιοχή. Τα άτομα που εκτρέφονται προήλθαν από την περιοχή και θα μεγάλωναν εκεί έτσι κι αλλιώς... Δεν κατανοώ πώς θα μειωθούν τα ψάρια από μια εντοπισμένη δραστηριότητα σε έναν σχετικά μεγάλο κόλπο. Σχετικά με την καταστροφή της βλάστησης, δεν δίδονται άδειες για υδατοκαλλιέργεια σε περιοχές που υπάρχουν σχετικοί λειμώνες υδρόβιων φυτών. Σχετικά με το οξυγόνο, θα πρέπει η εκτροφή να είναι πολύ πυκνή και σε πολύ μεγάλη έκταση, για να εμφανιστεί ένα τέτοιο πολύ σπάνιο φαινόμενο. Ας μην ξεχνάμε ότι τα νερά είναι σχετικά αβαθή, υπάρχει ανανέωση των υδάτων και κυματισμός που αερίζουν το νερό.

Ι.Ψ.: Μερικές πιο εξειδικευμένες ερωτήσεις. Τα όστρακα εκτρέφονται με φυτοπλαγκτόν και οργανική ύλη. Η διαδικασία αυτή είναι απολύτως αθώα;

ΜΠ.Β.: Ναι, απολύτως αθώα.

Ι.Ψ.: Δεν υπάρχει φόβος μετάδοσης ασθενειών στα φυσικά ψάρια του κόλπου;

ΜΠ.Β.: Ο ίδιος φόβος υπάρχει και από τους φυσικά εκτρεφόμενους πληθυσμούς..

Ι.Ψ.: Η διασπορά οργανικών υλικών και κελύφων δεν θα προκαλέσει επικινδυνότητα στις ακτές μας;

ΜΠ.Β.: Μα κελύφη νεκρών διθύρων ξεβράζονται εδώ και χιλιάδες χρόνια στις ακτές του κόλπου, ακόμη και ζωντανά δίθυρα, όταν είναι έντονος ο κυματισμός και νεκρά κελύφη υπάρχουν ως αποτέλεσμα φυσικής θνησιμότητας, διατροφής άλλων υδρόβιων οργανισμών αλλά ιδιαίτερα του ανθρώπου!!! Τα κελύφη, μάλιστα, συντέθηκαν από διαλυμένα χημικά στοιχεία που βρίσκονται στον κόλπο και με τον καιρό από την ακτή θα επανέλθουν στο θαλάσσιο οικοσύστημα, όπου θα ανακυκλωθούν για τις επόμενες γενεές.

Ι.Ψ.: Πλαστικά υλικά, συσκευασίες κ.ά. δεν θα ρυπάνουν το περιβάλλον;

ΜΠ.Β.: Σας έχω απαντήσει για την ρύπανση παραπάνω.

Ι.Ψ.: Δεν θα υπάρξει διαταραχή του οικοσυστήματος του κόλπου, δεδομένου, επιπλέον, ότι ο κόλπος είναι κλειστός με μεγάλο χρονικό διάστημα ανανέωσης, που σημαίνει πως οποιαδήποτε επιβάρυνση από ανθρώπινη δραστηριότητα να αντικαθίσταται βραδέως;

ΜΠ.Β.: Όπως έχετε διαβάσει και παραπάνω, η συγκεκριμένη παραγωγική δραστηριότητα, εάν τηρείται η νομοθεσία και τα κριτήρια αδειοδότησης, είναι πολύ ήπια σε σχέση με κάποια διαταραχή του οικοσυστήματος και σίγουρα δεν συγκρίνεται με τα προβλήματα που δημιουργούνται από ό,τι καταλήγει στον κόλπο από τις αγρο-κτηνοτροφικές δραστηριότητες, τα βιομηχανικά, τα αστικά και τα οικιακά λύματα. Όλοι μας έχουμε υπάρξει, επίσης, θεατές του αποτελέσματος ρίψης πάσης φύσεως σκουπιδιών, ενίοτε μάλιστα τοξικών (π.χ. μπαταρίες, ελαστικών, πετρελαιοειδών κλπ.), από ασυνείδητους συνανθρώπους μας, που επιβαρύνουν ανεπανόρθωτα το οικοσύστημα.

Ι.Ψ.: Υπάρχει πιθανότητα να χρησιμοποιηθούν βιομηχανικές τροφές που περιέχουν βαρέα μέταλλα και οργανικές ενώσεις; Κι αν ναι, ποιες είναι οι επιπτώσεις;

ΜΠ.Β.: Έχω απαντήσει παραπάνω σχετικά με το ποια είναι η διατροφή των οστρακοειδών και το ότι δεν χρησιμοποιούνται βιομηχανικές τροφές..

Ι.Ψ.: Ο κόλπος θα μετατραπεί σε βιομηχανική περιοχή;

ΜΠ.Β.: Δεν πρόκειται προφανώς για κάποια βιομηχανική δραστηριότητα!!

Ι.Ψ.: Η αρχαιολογική ομάδα της Κα Γαλανίδου, που ανασκάπτει στα Ροδαφνίφια του Λισβουρίου και οι φορείς της αυτοδιοίκησης οραματίζονται δράσεις, που θα αποτελέσουν την αιχμή του δόρατος, για την ανάπτυξη της περιοχής και του νησιού γενικότερα, με θεματικό τουρισμό. Σ' αυτήν την προοπτική ανάπτυξης «χωρούν», οι οστρ/γείες, δεδομένου ότι αναφερόμαστε στην περιοχή ΓΛΑΡΟΣ - ΛΙΣΒΟΡΙ - ΒΑΣΙΛΙΚΑ - ΑΡΧ. ΠΥΡΡΑ;

ΜΠ.Β.: Δεν μπορώ να σας πω την άποψή μου. Εάν υπάρχει σύγκρουση μεταξύ δραστηριοτήτων στην θαλάσσια έκταση που χρησιμοποιείται ή με τις υποστηρικτικές κερσαίες εγκαταστάσεις της επιχείρησης, το θέμα χρήζει πολιτικής εισηγήσεως για αλλαγή του νόμου.

Ι.Ψ.: Τελικά, αν όλες οι προοπτικές είναι θετικές και αισιόδοξες, θα μπορούσαν οι ψαράδες ή ο Δήμος να αναλάβουν αυτή τη δραστηριότητα;

ΜΠ.Β.: Πιστεύω ότι οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο θα μπορούσε να εξασκήσει μια τέτοια δραστηριότητα.

Ι.Ψ.: Σας ευχαριστώ

Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ

Η πρόεδρος του Συλλόγου μας, κ. Πελαγία Αδαλή Βουλγαρέλλη.

Το να πούμε ότι στον ετήσιο χορό του συλλόγου μας, που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, 23 Φεβρουαρίου στο κέντρο "LAZARO 1971", στην Αμφιθέα του Παλαιού Φαλήρου, οι χωριανοί μας γλέντησαν, ξεφάντωσαν, ξέδωσαν και βρήκαν και την ευκαιρία να συναντήσουν και να τα πουν με παλιούς φίλους, συμμαθητές, γειτόνους και γνωστούς είναι σαν να παραβιάζουμε ανοιχτές πόρτες. Κάθε χρόνο δίνει το δυναμικό ζωντανό και ευχάριστο "παρών" ικανός αριθμός συγχωριανών. Εμείς φέτος, ο σύλλογος Πολιχνιατών, φροντίσαμε να διαχειριστούμε αυτή την ευχάριστη διάθεση και ζωντανία όσο καλύτερα γινόταν.

Η αισθητική του χώρου που διαλέξαμε, η ορχήστρα,

Το χορευτικό μας

εξαιρετικοί επαγγελματίες του κεφιού, τα φαγητά, πλούσια και εύγευστα, η εξυπηρέτηση, που σε έκαναν να νιώθεις ευχάριστος φιλοξενούμενος, ακόμα και από τους πιο αυστηρούς και απαιτητικούς βαθμολογήθηκαν πολύ ψηλά.

Κατά το "τυπικό" η Πρόεδρος, η κ. Αδαλή - Βουλγαρέλλη Πελαγία χαιρέτησε καλωσόρισε και ευχήθηκε καλή διασκέδαση. Παρευρέθηκαν, και πολύ το χαρήκαμε, ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου κ. Δημήτρης Γιανναρέλλης, όπως και ο πρόεδρος της ΟΛΣΑ κ. Βακάλης Νεκτάριος, οι οποίοι και απηύθυναν σύντομο χαιρετισμό. Το φολκlorικό μας χορευτικό, με τον απαράμιλλο δάσκαλό του, τον Μιχάλη, για άλλη μία φορά έδωσε το σύνθημα, το ρυθμό,

έκανε την εισαγωγή, για να ακολουθήσει το κύριο μέρος, το σύνολο σχεδόν των χαροκόπων. Ο επίλογος γράφτηκε πια αργά το απόγευμα. Ο μόνος διαμαρτυρηθείς της εκδήλωσης - και δικαίως- ήταν... η πίστα.

Εμείς ευχαριστούμε τους συγχωριανούς και τη διεύθυνση, που ήταν συνεπείς και υπεύθυνοι. Ιδιαίτερως ευχαριστούμε τους χορηγούς που μας διευκόλυναν με την λαχειοφόρο. Να κλείσουμε επισημαίνοντας μία πολύ αισιόδοξη και ευχάριστη νότα.. την παρουσία αρκετών νέων.

Στο τέλος, όλοι το πρόσεξαν και το διέδωσαν..

- Είμαστε μία ευχάριστη ατμόσφαιρα!

ΠΟΛΥΤΙΜΗ Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΩΝ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ ΤΗΣ 24ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2020

Ένα μεγάλο «ευχαριστώ» στους συγχωριανούς μας και μη, που μας στήριξαν με τις χορηγίες τους στην πραγματοποίηση λαχειοφόρου αγοράς στο χορό μας. Στους δύσκολους καιρούς που ζούμε η κίνηση αυτή έχει μεγαλύτερη αξία.

Αυτοί οι οποίοι μας βοήθησαν και συνέβαλαν στην επιτυχή έκβαση της λαχειοφόρου αγοράς είναι: ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΟΥΚΛΑΡΗΣ | DOCTOR'S HOSPITAL ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ | Ταβέρνα «Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ», Νυφίδα Τσιτσάνος | Ψάρι και θαλασσινά «ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ», Σκάλα Πολιχνίτου | Ψαροταβέρνα «ΣΤΡΑΤΟΣ & ΤΟΥΛΑ» ΖΟΥΜΠΟΥΛΗΣ, Σκάλα Πολιχνίτου | Ταβέρνα «Ο ΓΙΩΤΗΣ», Σκάλα Πολιχνίτου | Ταβέρνα-Ουζερί «Ο ΣΠΥΡΟΣ», Σκάλα Πολιχνίτου | Ουζερί «Η ΛΕΣΒΟΣ» οδός Μπενάκη, Αθήνα | ΑΓΡΟΤΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Πολιχνίτου | Τυροκομείο ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΟΥΚΟΥΛΑ, Πολιχνίτος | Τυροκομείο ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΟΥΡΟΥ, Πολιχνίτος | NYFIDA BEACH Ειρήνη Σαβαδέλλη, Νυφίδα | Ψαροπωλείο «Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ», Άνω Γλυφάδα, Διακορώνας Γεώργιος | Ελαιοτριβείο ΒΕΡΒΕΡΗΣ Ν. ΙΩΑΝΝΗΣ, Πολιχνίτος | STIL ΜΑΡΙΑ ΑΔΑΛΗ, Πολιχνίτος | ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ ΣΕΒΑΣΤΕΛΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, Πολιχνίτος | ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ανδρικά ρούχα, Περιστέρι | Ιδιωτικό ΚΤΕΟ ΑΣΒΕΣΤΑΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, Μυτιλήνη | «IRENA» Δερμάτινα Είδη ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ, Παγκράτι | «IRENA» Γυναικεία Υποδήματα ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑ ΕΙΡΗΝΗ, Αμπελόκηποι | Λογοτεχνικό Βιβλίο «ΝΙΚΟΛΥΚΟΣ» Μαρίας Χατζόγλου ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΛΗΘΩΡΑ | «ΒΟΥΝΑΤΣΟΣ» Ζαχαροπλαστείο, Πολιχνίτος | ΓΙΩΡΓΑΝΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ Ξυλόγλυπτα, Αγιάσος | ΒΑΡΟΥΞΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΕΙΔΗ ΟΙΚΕΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ, Μυτιλήνη | ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ, Πλωμάρι | ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ «ΟΥΖΟ ΣΑΜΑΡΑ», Γέρα | ΟΙΝΟΠΟΙΪΑ «ΠΑΠΑΝΤΩΝΗ», Άργος | ΟΙΝΟΠΟΙΪΑ «ΚΤΗΜΑ ΡΕΠΑΝΗ» | ΤΗΝΙΑΚΟΣ Έπιπλα, Ν. Ιωνία | MISSTRAS Γυναικεία ρούχα, Ηλιούπολη | ΡΩΜΑΝΑΣ Πουκάμισα, Άνω Ηλιούπολη | UNIQUE Δερμάτινα είδη, Άνω Ηλιούπολη | VICKO Είδη Σπιτιού, Άνω Ηλιούπολη | Κομμωτήριο Π. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Άνω Ηλιούπολη | Κομμωτήριο ΣΟΦΙΑ ΡΩΜΑΝΑ, Άνω Ηλιούπολη | ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ BLUE STAR FERRIES HELLENIC SEA WAYS | ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΣΗ SUPER MARKET | ΗΛΙΑΣ ΣΙΟΥΤΗΣ Ηλεκτρικά είδη και έπιπλα, Ηλιούπολη | «ΛΑΜΨΗ» Κοσμηματοπωλείο, Ηλιούπολη | ΕΛΕΝΗ ΚΟΣΜΑ Δερματολόγος, Νέος Κόσμος | ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΕΥΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, οδός Σκουφά Αθήνα | ΒΕΒΟΝΙΣ WOMAN'S Γυναικεία ρούχα, Πετρούπολη | OPRA Γυναικεία Ρούχα, Άνω Ηλιούπολη | «ΔΕΜΙΡΗΣ» Αρτόγλυκο-Ζαχαροπλαστική, Άνω Ηλιούπολη | «ΖΑΧΟΣ» Λευκά Είδη, Ηλιούπολη | ΚΟΛΟΜΒΟΥΝΗΣ Ηλεκτρικά Είδη & Σπιτιού, Άνω Ηλιούπολη | ΚΟΥΚΟΥΔΗΣ Χρώματα-Σιερίκα, Άνω Ηλιούπολη.

ΤΟ Δ.Σ.

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ

Πιστοί και συνεπείς στο έθιμο της κοπής της βασιλόπιτας ο Σύλλογός μας οργάνωσε τη σχετική εκδήλωση στις 2.2.2020, ημέρα Κυριακή, για να γιορτάσουμε τον ερχομό του νέου έτους. Σ' ένα κλίμα εορταστικό και ευχάριστο με την παρουσία πολλών συγχωριανών μας η Πρόεδρος του Δ.Σ., κα Αδαλή - Βουλγαρέλλη Πελαγία καλωσόρισε τους παρισταμένους με ένα σύντομο χαιρετισμό και ευχές για τον καινούριο χρόνο.

Στο σημείο αυτό η συγχωριανή μας κα Μαριάνθη Ρούμπου - Χατζηπαρασκευά με το δικό της αυθεντικό παραδοσιακό τρόπο έκανε το «ποδαρικό», όπως το γνωρίζουμε και κάνουμε μέχρι σήμερα στα σπίτια μας, τηρώντας τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα. Ακολούθησε η κοπή της πίτας και η ατμόσφαιρα ζεστάθηκε με την αναμονή του τυχερού στον οποίο θα λάχει το φλουρί. Τυχερός ήταν ο κ. Τάσος Νοδάρης, σύζυγος της συγχωριανής μας Τούλας Καραγεώργη. Του ευχόμαστε πάντοτε να τον συνοδεύει τον ίδιο και την οικογένειά του τύχη ευνοϊκή, υγεία και χαρά.

Στη συνέχεια έλαβε το λόγο ο κ. Ψάνης Ιγνάτης, ο οποίος με την ευκαιρία της συνάντησής αυτής, έκανε μια σύντομη ενημέρωση για τη δραστηριότητά μας τη χρονιά που πέρασε με μια αναφορά και στο προσφυγικό - μεταναστευτικό πρόβλημα, που είχε λάβει ιδιαίτερες διαστάσεις εκείνη τη χρονική περίοδο. Ακολούθησαν ανακοινώσεις για τις προσεχείς εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Συλλόγου μας όπως ο ετήσιος χορός και η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση.

Το κέρασμα με νόστιμες γεύσεις και κρασί συσπείρωσε τους παριστάμενους, που με πολύ ευχαρίστηση διάθεση αντάλλαξαν μεταξύ τους ευχές, κουβέτισαν τα χωριανά, είπαν τα νέα τους και θυμήθηκαν τα παλιά πάντοτε με τη σκέψη και την καρδιά στο χωριό. Αναχώρησαν ευχαριστημένοι, θέλουμε να πιστεύουμε και ευδιάθετοι από ένα πρωινό, γιορταστικό, σε Πολιχνιάτικη ατμόσφαιρα. Τους ευχαριστούμε όλους, που τίμησαν την παρουσία τους την εκδήλωση και ευχόμαστε του χρόνου με υγεία πάλι να γιορτάσουμε το έθιμο της Πρωτοχρονιάς.

Πάντοτε με την ευχή και την ελπίδα ότι η πανδημία που μας περιορίζει κατ' οίκον θα σταματήσει.

ΤΟ Δ.Σ.

Η κα Μαριάνθη Ρούμπου κάνει το ποδαρικό παρουσία των μελών του Συλλόγου και του Χορευτικού (κάτω).

Ο ΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Είναι στιγμές που σημαδεύουν ανεξίτηλα τη ζωή μας. Συναντάμε πρόσωπα, που με τη στάση τους μας διδάσκουν και μας αποδεικνύουν ότι χρειάζονται μόνο απλά πράγματα, που θα συγκινήσουν τον συνάνθρωπό μας, που θα δώσουν νόημα και ομορφιά στην ύπαρξή μας.

Αρχές της δεκαετίας του '70. Μαθητής στις μικρές τάξεις του Δημοτικού και ήδη είχα αρχίσει να καταλαβαίνω τις αντιξοότητες της ζωής. Οι οικονομικές δυσκολίες ανάγκαζαν πολλούς συγχωριανούς μας, μεταξύ των οποίων και τον πατέρα μου, να ακολουθούν το δύσκολο επάγγελμα του ναυτικού, τουλάχιστον για έξι μήνες τον χρόνο. Κάθε χρόνο σχεδόν την ίδια μέρα, Δευτέρα του Πάσχα, την ώρα που έβγαιναν τα γεμιστά αρνιά από τους φούρνους και μοσχοβολούσαν οι γειτονιές, στο σπίτι μας επικρατούσε μια θλιμμένη ατμόσφαιρα. Τα λόγια λιγοστά, καθώς η μπτέρα μου τακτοποιούσε τα τελευταία ρούχα στη βαλίτσα. Τα μάτια σχεδόν βουρκωμένα στο αποχαιρετιστήριο γεύμα, μέχρι που το κορνάρισμα από το ταξί μ'α ειδοποιούσε ότι ήρθε η ώρα για την αναχώρηση.

Η απουσία του πατέρα άλλαζε τη ζωή μας για έξι περίπου μήνες. Από τα διάφορα σημεία της Μεσογείου, όπου βρισκόταν, η επικοινωνία και η αποστολή χρημάτων εκείνη την εποχή, ήταν σχεδόν αδύνατη. Δεν ήταν όμως μόνο το άγχος της μπτέρας μου να τα βγάλει πέρα, κυρίως οικονομικά, για ένα τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα με δύο μικρά παιδιά. Ήταν και η ατομική ευθύνη για κάθε πράξη από εμάς τα παιδιά, ώστε να μη δημιουργηθεί το παραμικρό πρόβλημα. Όμως, η στέρηση πολλών μικρών πραγμάτων που έχει ανάγκη η παιδική ψυχή έριχνε το βαρύ πέπλο της.

Θυμάμαι, όταν άρχισε η μπτέρα μου να με στέλνει για τα μετρημένα ψώνια στα κοντινά μαγαζάκια (τότε στο Μακρύ Σκακι υπήρχαν τρία, με μεγαλύτερο αυτό του Γούλη) έσφιγγα με δύναμη τα κέρματα στη χούφτα μου και είχα μεγάλη αγωνία μη μου πέσουν. Πάντα προτιμούσα να πηγαίνω στον Γούλη, γιατί ήταν μεγαλύτερο και με περισσότερη πραμάτεια. Έτσι, όσο να έρθει η σειρά μου, δε χόρταινα να κοιτάζω τα ράφια με τα προϊόντα στα πολύχρωμα κουτιά.

Ο πατέρας μου στον ελεύθερο χρόνο του δεν είχε μόνιμο στέκι. Στην ευρύτερη συνοικία υπήρχαν τρία καφενεία γύρω γύρω στο ίδιο τρίσρατο: του Σαλαμάρ, του Μαλλή και του Παττακού. Ανάλογα με την παρέα, τον μεζέ ή δεν ξέρω με ποιο άλλο κριτήριο τον έβλεπες τότε στο ένα και τότε στο άλλο. Από όσο θυμάμαι στο καφενείο του Γρηγόρη Παττακού πήγαινε πιο αραιά και αυτό, όπως θα φανεί παρακάτω, έδωσε στα γεγονότα που ακολούθησαν επιπρόσθετη αξία.

Ένα ζεστό καλοκαιρινό απόγευμα, πηγαίνοντας για ψώνια στον Γούλη, κοντοστάθηκα και κοίταξα μέσα στο καφενείο. Ο «θείος Γρηγόρης», όπως τον αποκαλούσα, καθόταν έξω σε μια καρέκλα. Με είδε και μάλλον κάτι πρέπει να διέκρινε στην όψη μου.

-Δε γύρισε ακόμα ο μπαμπάς σου; με ρώτησε.

Δε μίλησα και πήγα να φύγω. Θυμήθηκα τις όμορφες στιγμές που, όταν με έβλεπε ο πατέρας μου, με καλούσε να με κερράσει παγωμένη πορτοκαλάδα. Πράγμα πολύ σημαντικό για τα παιδιά εκείνη την εποχή, αφού στα περισσότερα σπίτια δεν υπήρχε ακόμα ηλεκτρικό ψυγείο. Τη ρουφούσαμε σιγά σιγά και δε θέλαμε με τίποτα να τελειώσει. Πίναμε μέχρι και την τελευταία της σταγόνα.

-Έλα μέσα, μου είπε.

Με έβαλε να καθίσω και, χωρίς να μου πει κάτι, μου έφερε μια πορτοκαλάδα με το καλαμάκι. Σάστισα, γιατί δεν ήξερα με τι χρήματα θα τον πλήρωνω. Τα χρήματα που μου είχε δώσει η μπτέρα μου ήταν ακριβώς για τα ψώνια.

-Θεΐε, δεν έχω τώρα λεφτά, αλλά θα σου τα φέρω αύριο.

-Σου ζήτησα εγώ λεφτά; με ρώτησε με το γνωστό καλοσούνατο ύφος του.

Αυτό, από τότε, επαναλαμβανόταν αρκετά συχνά. Πάντοτε μου μιλούσε στοργικά και με συμβούλευε. Με επαινούσε για τις επιδόσεις μου στο σχολείο και όλα τα λόγια που ήταν για μένα βάλσαμο. Σαν να ήξερε ότι μου έλειπε η πατρική φιγούρα από το σπίτι και ήθελε να μετριάσει την απουσία της.

Τη σύζυγό του, τη «θεία Ροδοθέα» τη χαιρετούσα πάντοτε, κάθε φορά που την έβλεπα να κάθεται στη βεράντα του σπιτιού τους. Απ' όσα μου είπε εκ των υστέρων, ανταποκρινόταν στον χαιρετισμό μου, αλλά για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα δεν ήξερε ποιος ήμουν.

Πέρασαν τα χρόνια και ήρθε ο Σεπτέμβριος του 1980. Όταν βγήκαν τα αποτελέσματα των εισαγωγικών εξετάσεων για τα ΑΕΙ και πληροφορήθηκε την επιτυχία μου στο Μαθηματικό της Αθήνας, ζήτησε να με δει. Την επισκέφτηκα ένα απόγευμα και καθίσαμε για ώρα στη βεράντα της. Με συνεχάρη, με κέρασε και μιλήσαμε αρκετά. Ουσιαστικά, τότε με γνώριζε. Φεύγοντας, μου έδωσε ως δώρο για την επιτυχία μου δύο κουτιά: το ένα είχε μία κολόνια και το δεύτερο ένα στυλό. Μέχρι τότε έγραφα με το ταπεινό ΒΙC. Για πρώτη φορά έπιανα στα χέρια μου ένα μοντέρνο για εκείνη την εποχή στυλό. Ταυτόχρονα, μου έδωσε ένα χαρτάκι και μου είπε:

-Πάρε αυτόν τον αριθμό και όταν πας στην Αθήνα να τηλε-

φωνήσεις στην κόρη μου, την Κατερίνα, για ό,τι χρειαστείς.

Δεν της τηλεφώνησα ποτέ. Όμως αυτό, όπως και όλα τα υπόλοιπα, είχαν τόσο μεγάλη συναισθηματική αξία για μένα, που δεν περιγράφεται.

Μετά από λίγους μήνες, συμμετείχα σε διαγωνισμό για υποτροφία στο Πανεπιστήμιο. Το στυλό της «θείας Ροδοθέας», που μέχρι τότε απλά το είχα για στολίδι, το χρησιμοποίησα για πρώτη φορά. Η θετική ενέργεια της αγνής ψυχής αυτής της γυναίκας μου, ούτε συγγενής μου ήταν ούτε είχαμε κάποια οικογενειακή σχέση ούτε κατοικούσαμε στην ίδια γειτονιά ούτε μας είχε κάποια υποχρέωση ούτε προσδοκούσε κάτι από μένα, αλλά απλά την ευχαριστούσε που τη χαιρετούσα, μου έδωσε ανεπίπλωτο κουράγιο. Βγήκαν τα αποτελέσματα. Πήρα τη μία και μοναδική υποτροφία. Τηλέφωνο στο σπίτι μας δεν είχαμε. Ένας συγγενής μου, μαθαίνοντας τα θετικά αποτελέσματα πήρε τηλέφωνο στο καφενείο, μήπως βρει τον πατέρα μου και του το ανακοινώσει. Ο «θείος Γρηγόρης» παράτησε το καφενείο του και έτρεξε στο σπίτι μας, που δεν είναι και τόσο κοντά, για να μεταφέρει το χαρμόσυνο νέο. Ήταν χειμωνιάτικο βράδυ και οι δικοί μου είχαν πάει από νωρίς για ύπνο. Χτυπούσε μέχρι να του ανοίξουν. Αν και δε θα χανόταν κάτι αν τους το έλεγε το πρωί, ήθελε, όπως τους είπε, τη χαρά να τη νιώσουν μια ώρα αρχύτερα. Πώς να ξεχαστούν όλα αυτά;

Πέρασαν τα χρόνια. Οι επαγγελματικές και οικογενειακές μου υποχρεώσεις με έφερναν όλο και πιο αραιά στο χωριό. Με δική μου ευθύνη, δυστυχώς, δεν επισκέφτηκα τη «θεία Ροδοθέα» ξανά. Με τον «θείο Γρηγόρη» μιλήσαμε για τελευταία φορά στα εγκαίνια του Μουσείου Πετρωμάτων στο παλιό Γυμνάσιο. Στενωχωρήθηκα πολύ και τις δύο φορές, όταν έμαθα ότι έφυγαν από κοντά μας.

Χρόνια τώρα, κάθε φορά που περνάω και βλέπω το κλειστό καφενείο, κοντοστέκομαι σαν εκείνη την πρώτη φορά, περιμένοντας να ανοίξουν οι πόρτες και να δω τον «θείο Γρηγόρη» με τη λεβέντικη κορμοστασιά του να με καλεί για τη δροσερή πορτοκαλάδα. Προχωρώντας λίγα μέτρα πιο πέρα, η ματιά μου στρέφεται στη βεράντα της «θείας Ροδοθέας». Σαν να τη βλέπω με το πλατύ χαμόγελο της να ανταποκρίνεται και πάλι στον χαιρετισμό μου.

- Καλώς τον. Πώς είσαι παλικάρι μου; (Πάντοτε, έτσι με αποκαλούσε.)

Αν και δεν το έκανα από αδιαφορία ή αγνωμοσύνη, λυπάμαι που δεν πρόλαβα να τους πω, τώρα που πέρασαν τα χρόνια, ένα μεγάλο, ευχαριστώ, και να τους θυμίσω εκείνα τα περιστατικά. Λυπάμαι που δεν πρόλαβα να ανταποδώσω ό,τι καλό έκαναν για μένα με αυτές τις απλές χειρονομίες ανθρωπιάς και καλοσύνης. Ειλικρινά, δεν ξέρω πόσους ανθρώπους μακρινούς από μένα θα ένιωθα τόσο κοντά μου σαν να ήταν δικοί μου άνθρωποι.

Να είστε καλά εκεί που είστε, να καμαρώνετε από ψηλά ό,τι όμορφο αφήσατε στη γη: παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα, ... Και ποιος ξέρει; Ίσως οι άγγελοι, που είναι σίγουρα δίπλα σας, σας το ανταποδώσουν πολλαπλάσιο.

ΑΛΛΕΡΓΙΑ Η ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΕΛΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

Χαρακτηριστικά και των δύο παθήσεων.

Τι είναι η αλλεργία;

Η αλλεργία είναι η υπερβολική αντίδραση του ανοσοποιητικού συστήματος σε μία ξένη ουσία (αλλεργιογόνο), της οποίας η είσοδος στον οργανισμό μεταφράζεται λανθασμένα ως εξωτερική εισβολή μιας επικίνδυνης ουσίας. Με την πρώτη επαφή έχουμε τη φάση της ευαισθητοποίησης, η οποία ακολουθείται από τη φάση της εκδήλωσης κατά τις μεταγενέστερες επαφές με την εμφάνιση συμπτωμάτων.

Ποιες ουσίες προκαλούν πιο συχνά την εμφάνιση αλλεργίας;

Όλες οι ουσίες μπορούν κάποια στιγμή να δράσουν ως αλλεργιογόνα. Κάποιες βέβαια, εμφανίζονται με αυξημένη συχνότητα, όπως γύρη φυτών (πχ. αγριόχορτου), γρασιδιού και δέντρων (πχ. ελιάς και πεύκου), ακάρεα οικιακής σκόνης, τρίχωμα ζώων, υμενόπτερα (πχ. μέλισσα, σφήκα), φάρμακα, τροφές κτλ..

Ποια είναι τα συμπτώματα και οι εκδηλώσεις των συνθεστερων αλλεργικών αντιδράσεων;

Παρατηρούνται οι ακόλουθες μορφές αλλεργικών αντιδράσεων που σχετίζονται με την οδό εισαγωγής-επαφής του αλλεργιογόνου στον οργανισμό (εισπνοή, δερματική επαφή, τροφή):

- Αλλεργική ρινίτιδα: φτέρνισμα, ρινική συμφόρηση, καταρροή, κνησμός στη μύτη ή το στοματοφάρυγγα
- Αλλεργικό άσθμα: βήχας, δύσπνοια, συριγμός στην αναπνοή (χαρακτηριστικός ήχος κατά τις αναπνευστικές κινήσεις)
- Αλλεργική επιπεφυκίτιδα: ερυθρά οιδηματώδη μάτια, υδαρείς διαφανείς εκκρίσεις, δακρύρροια, φωτοφοβία, κνησμός, ενδεχόμενη συνύπαρξη με αλλεργική ρινίτιδα
- Δερματικές αλλεργικές εκδηλώσεις: ατοπική δερματίτιδα/έκζεμα (εξανθήματα με ερυθρό, ελαφρώς ηρημαμένο και πολύ ξηρό δέρμα και κνησμός), κνίδωση (οιδηματώδη εξανθήματα, χωρά στο κέντρο και ερυθρά στην περιφέρεια συνοδευόμενα με κνησμό) και αγγειοοίδημα (γενικευμένο οίδημα του δέρματος, των χειλιών και της περιοχής του στόματος)
- Τροφικές αλλεργίες: διάρροια, εμετοί και εντερικές κράμπες μετά τη λήψη τροφής

Ποια συμπτώματα προκαλεί ο κορονοϊός και ποιες οι διαφορές με την εποχιακή αλλεργία;

Μετά από μια περίοδο επώασης 1-14 ημερών (συνθεστερα 4-5) από την έκθεση στον ιό, εμφανίζονται σταδιακά τα παρακάτω συμπτώματα:

- Πυρετός (83-99%). Αντίθετα, στην εποχιακή αλλεργία δεν παρατηρείται πυρετός, διότι πρόκειται για άσπτη φλεγμονή που δεν οφείλεται σε μικροβιακό παράγοντα, εκτός και αν υπάρχουν επιπλοκές, όπως παραρρινοκολπίτιδα.
- Βήχας (59-82%). Από την άλλη πλευρά, ασθενείς με γνωστό ιστορικό αλλεργικής ρινίτιδας έχουν συχνά και αλλεργικό άσθμα, οπότε παρουσιάζουν και βήχα.
- Κόπωση (44-70%). Ένας ασθενής με κορονοϊό πολύ πιθανό να αισθάνεται τόσο κουρασμένος, ώστε να θέλει να είναι ξεπλωμένος. Στην αλλεργία περιγράφονται σπάνια περιπτώσεις αιφνίδιας αίσθησης αδυναμίας, πιο συχνά βέβαια είναι τα συμπτώματα υπνηλίας σε περίπτωση λήψης αντισταμινικών για τη θεραπεία της.
- Δύσπνοια (31-40%). Πρόκειται για επιπλοκή του ιού με ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης. Στην αλλεργία εμφανίζεται μόνο σε περιπτώσεις κρίσης βρογχικού άσθματος.
- Παραγωγή πτυέλων (28-33%). Ο βήχας στον κορονοϊό είναι συνθεστερα ξηρός και μόνο κάποιες φορές παραγωγικός με παραγωγή φλέγματος. Στην αλλεργία, πτύελα έχουμε μόνο σε περιπτώσεις κρίσης βρογχικού άσθματος.
- Μυαλγίες (11-35%). Οι αλλεργίες αντίθετα δεν πρόκειται να προκαλέσουν σοβαρό πόνο στους μύες ή στις αρθρώσεις.
- Πονόλαιμος (μερικές φορές) / Σπάνια σε αλλεργία.
- Ρινική συμφόρηση και καταρροή (μερικές φορές). Στον COVID-19 το φτάρνισμα είναι πιο ήπιο και γενικότερα τα συμπτώματα από τη μύτη πιο περιορισμένα. Στην εποχιακή αλλεργία πολύ συχνά εμφανίζονται παροξυσμοί φταρνίσματος κατά τους οποίους ο ασθενής δεν μπορεί να τους ελέγξει και να σταματήσει.
- Ανοσμία και διαταραχές στη γεύση. Θεωρείται πρώιμο σύμπτωμα σε κάποιες περιπτώσεις (ο ασθενής με κορονοϊό μπορεί να αδυνατεί να μυρίσει ακόμη και ένα έντονο άρωμα). Είναι δυνατόν όμως να εμφανισθεί και σε ασθενείς με αλλεργική ρινίτιδα, οι οποίοι πιθανά να παρουσιάζουν εκφυλισμούς του ρινικού βλεννογόνου τους (πολυποειδείς εκφυλισμοί ή και πολύποδες ρινός).
- Διάρροια και ναυτία (σπανιότερα). Υπάρχουν αναφορές ότι η λοίμωξη εμφανίζεται στα αρχικά στάδια με συμπτώματα μόνο από το γαστρεντερικό. Συχνά μόνο σε περιπτώσεις τροφικής αλλεργίας.
- Επιπεφυκίτιδα. Έχει αναφερθεί, σπανιότερα όμως, και χωρίς το οίδημα στα μάτια και το αίσθημα κνησμού σε μάτια, μύτη, λαιμό και αυτιά που εμφανίζεται σε περίπτωση αλλεργίας.
- Μη ειδικές δερματικές βλάβες, όπως ερυθρηματώδες εξάνθημα, πολύ σπανιότερα όμως από την αλλεργία. Να τονίσουμε, ότι μπορεί τα συμπτώματα της αλλεργίας να παρουσιάζονται σχετικά αιφνίδια, ωστόσο η αλλεργία εμφανίζει χρόνια συμπτώματα και πολύ συχνά εποχιακή κατανομή με επαναληψιμότητα των συμπτωμάτων κάθε άνοιξη. Έτσι, αν τα συμπτώματα που εμφανίζετε αυτή τη στιγμή είναι παρόμοια με αυτά που εμφανίζετε κάθε χρόνο τέτοια εποχή, είναι πολύ πιθανό να οφείλονται σε αλλεργία και όχι σε λοίμωξη από κορονοϊό.

Τι πρέπει να κάνω εάν εμφανίσω συμπτώματα αλλεργίας;

Συνήθως η λήψη αντισταμινικών και κορτικοστεροειδών είτε σε χάπι είτε σε αλοιφή, και ρινικών σπρέι, έχει ως αποτέλεσμα την άμεση βελτίωση των συμπτωμάτων. Για αυτό, λάβετε από νωρίς και συστηματικά την αγωγή σας. Μεγάλη προσοχή απαιτείται στην περίπτωση που εμφανίζετε έντονη δύσπνοια, στην οποία απαιτείται χορήγηση εισπνεόμενων φαρμάκων, όπως β2 διεγέρτες ή και κορτικοστεροειδή.

ΒΛΑΣΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ: ΕΝΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ΕΝΑΣ ΚΑΤΑΞΙΩΜΕΝΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΙΓΝΑΘΗ ΨΑΝΗ**

Όταν τα προβλήματα διογκώνονται και οι προοπτικές επιλύσεώς τους είναι δυσοίωνες, ψάχνουμε τον πιο ενημερωμένο και έμπειρο. Και όταν το πρόβλημα αφορά στην υγεία μας και όταν το πρόβλημα της υγείας δεν είναι προσωπικό ούτε καν οικογενειακό, αλλά εκθετικό επιδημικό και χειρότερα πανδημικό, όπως σήμερα, αναζητούμε κάποιον που μπορεί να αναλάβει το μεγάλο βάρος, την υψηλή ευθύνη της ενημέρωσής μας. Μηροστά, λοιπόν, στην πανδημία που κλονίζει πια συθέμελα τα κοινωνικά εποικοδομήματα, ακόμα και των πιο προηγμένων κρατών της γης, απευθυνθήκαμε στον γνωστό γιατρό, Βλάση Πολυχρονόπουλο, μάχιμο, πρώτης γραμμής γιατρό, που την Ιατρική και την έμαθε (σπουδές - μετεκπαίδευση - συνέδρια) αλλά και την άσκισε (έως και από διευθυντικές θέσεις). Προσκαλέσαμε, λοιπόν, τον Βλάση, την κρίσιμη τούτη ώρα για όλους μας, να μας λύσει κάποιες απορίες, να μας φωτίσει σχετικά με το νέο κορωνοϊό που ενέσκηψε και του οποίου είναι άγνωστη ακόμα η πορεία του και το (τραγικό) μέγεθος των επιπτώσεών του. Απευθυνθήκαμε, όμως, και στον άνθρωπο Πολυχρονόπουλο, του οποίου το έξυπνο χιούμορ το συναισθηματικό του φορτίο, ο καθαρός νους και η καθαρή γλώσσα, για την οποία έχει ιδιαίτερη αδυναμία, η ικανότητά του να αναβαθμίζει κάθε συζήτηση και η ευχάριστη συντροφιά του, τον κατατάσσουν στην κατηγορία των ανθρώπων για τους οποίους χαιρέσαι να λες:

- Ναι τον γνωρίζω.
- Είναι φίλος μου.

Ι. ΨΑΝΗΣ

ΨΑΝΗΣ ΙΓΝΑΘΗΣ: Αγαπυτέ Βλάση, βιώνουμε μία πρωτόγνωρη για τη διεθνή κοινότητα κατάσταση, εξαιτίας του κορωνοϊού (COVID-19), η οποία έφερε στην πρώτη γραμμή τους γιατρούς και τους πολιτικούς, δευτερευόντως. Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Ιοί. Αναφερόμαστε σε ένα μικρόκοσμο, ορατό μόνο με ηλεκτρονικό μικροσκόπιο. Τους γνωρίσαμε και στο παρελθόν σε διάφορες ασθένειες σοβαρές όπως πολιομυελίτιδα, ηπατίτιδα, Έμπολα, AIDS κ.λ.π.. Δώσε μας με απλό τρόπο και ευσύνοπτα, όσο γίνεται, να καταλάβουμε περί τίνος πρόκειται.

ΒΛΑΣΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ για την πρόσκληση, Ιγνάτη. Καταρχάς, θα ήθελα να τονίσω ότι υπάρχουν οι ιοί, υπάρχουν και τα βακτήρια. Σε αντίθεση με τα βακτήρια οι ιοί δεν υπακούουν στη χορήγηση αντιβιοτικών, ενώ, πολύς κόσμος, λανθασμένα, πιστεύει πως στην ίωση παίρνουμε αντιβίωση. Κι αυτό γιατί η χορήγηση αντιβίωσης σε ιώσεις καθιστά τα βακτήρια, τα οποία ενδεχομένως αργότερα θα μας προσβάλλουν, στην περιοχή εκείνη ανθεκτικά. Επομένως, όταν χρειαζόμαστε τα αντιβιοτικά, δεν θα είναι αποτελεσματικά. Να τονιστεί αυτό, γιατί στην Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, γίνεται αλόγιστη χρήση αντιβιοτικών.

Ψ.Ι.: Υπάρχουν κάποιοι παράγοντες όπως το κάπνισμα, που ενεργοποιούν ή ακόμα χειρότερα μεταλλάσσουν τους ιούς και τι σημαίνει μετάλλαξη;

Π. Β.: Έχει αποδειχθεί ότι η καπνιστική συνήθεια και το ψύχος μειώνουν την άμυνα του οργανισμού και τον καθιστούν πιο εύλωτο στις λοιμώξεις, είτε από ιώσεις είτε από βακτήρια. Στο σημείο αυτό να προσθέσουμε ότι ο πονόλαιμος, ο πονοκέ-

φαλος, ο πυρετός είναι συμπτώματα κάποιας ίωσης και κακώς τα αποδίδουμε στο "κρύωσα", μειώνοντας τη σημασία τους. Δεν υφίσταται το "κρύωσα".

Ψ.Ι.: Ο συγκεκριμένος κορωνοϊός, γιατί είναι τόσο επικίνδυνος, ώστε να απειλεί τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων, να οδηγεί σε κατάρρευση συστήματα υγείας των πιο πλούσιων και προηγμένων επιστημονικά, θεσμικά κρατών της γης και να τρομάζει τις οικονομίες τους;

Π. Β.: Καταρχάς θα ήθελα να τονίσω την αναγκαιότητα να απαλλαγούμε από διάφορες φαντασιώσεις ορισμένων μεταξύ των οποίων, ευτυχώς ελάχιστοι είναι γιατροί, ότι τάχα δεν πρόκειται για κάτι αξιοπρόσεκτο, ότι και η γρίπη σκοτώνει και άλλα τέτοια. Αν εννοούν την πανδημία της γρίπης πριν 100 χρόνια το 1918, σίγουρα ναι, αλλά τότε πέθαναν 40 με 50 εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη. Η γρίπη που βιώνουμε κάθε χρόνο είναι η εποχική γρίπη με 100-200 νεκρούς στην Ελλάδα. Ασφαλώς και δεν έχει καμία σχέση με τις 3-4 χιλιάδες νεκρούς καθημερινά που βιώνουμε με αυτήν την πανδημία σε όλο τον κόσμο. Στο ερώτημα γιατί ο ιός αυτός είναι τόσο επικίνδυνος σε αντίθεση με τον ιό της γρίπης, η απάντηση είναι πρώτον, διότι έχει υψηλή μεταδοτικότητα και δεύτερον, επειδή είναι καινούργιος. Δεν έχει προλάβει η κοινότητα, όπως με τη γρίπη, να αναπτύξει αμυντικές δυνάμεις, δηλαδή τα αντισώματα, όπως συμβαίνει και με τον ιό της γρίπης. Όσον αφορά την ικανότητα της μετάλλαξης -μετάλλαξη είναι η ικανότητα που αναπτύσσει ένας ιός να καμουφλάρεται, δηλαδή να τροποποιεί το γενετικό του υλικό- που έχει ο ιός της γρίπης, οδηγεί την επιστημονική κοινότητα κάθε χρόνο να μεταβάλλει το χορηγούμενο εμβόλιο της γρίπης.

Ψ.Ι.: Πληροφορούμαστε και το διαπιστώνουμε άλλωστε καθημερινά ότι επιτίθεται σε μεγάλες ηλικίες και ευνοείται από υποκείμενα νοσήματα. Όταν ασθενούν νέοι ή μέσης ηλικίας άτομα έχουν και αυτά, κατά κανόνα, υποκείμενα νοσήματα;

Π. Β.: Όντως οι μεγάλες ηλικίες θεωρούνται πλέον ευάλωτες από τις μικρότερες αλλά και η ύπαρξη χρόνιου αναπνευστικού, καρδιολογικού, ανοσολογικού προβλήματος όπως και διαβήτη καθιστούν τα άτομα περισσότερο ευπρόσβλητα. Όσοι πάσχουν από τέτοια νοσήματα δεν έχουν την ικανότητα να κινητοποιούν τις αμυντικές τους δυνάμεις, όπως ο υγιής πληθυσμός. Αυτό, όμως, δε σημαίνει διόλου ότι και νεότερα άτομα για λόγους που δεν γνωρίζουμε δεν μπορούν να προσβληθούν, και μερικές φορές σοβαρά, από τον ιό.

Ψ.Ι.: Το "Μένουμε σπίτι" πόσο ασφαλές είναι για ένα άτομο που παρουσιάζει συμπτώματα αυτά τα γνωστά;

Π. Β.: Το "Μένουμε σπίτι" εξυπηρετεί δύο σκοπούς. Πρώτο και κύριο, ότι αν φέρουμε τον ιό αλλά δεν έχουμε συμπτώματα, δηλαδή είμαστε ασυμπτωματικοί, πράγμα που πολύ συχνά συμβαίνει και αν δεν μετακινήσουμε στο νοσοκομείο ή σε άλλους χώρους και δε συναντήσουμε άλλα άτομα, δε μεταδίδουμε τον ιό σε άλλα άτομα. Διότι αν το μεταδώσουμε εμείς, που μπορεί να είμαστε ασυμπτωματικοί, κάποιος από τους άλλους που θα προσβληθεί από τον ιό μπορεί να νοσήσει και μάλιστα έντονα γιατί καθένας από αυτούς που προσβάλλονται μπορεί να το μεταδώσει σε άλλα 2 έως 5 άτομα. Οπότε αντιλαμβανόμαστε πόσο εκθετικά θα εξελιχθεί. Και δεύτερο, ότι ο αυτοπεριορισμός μας εξυπηρετεί και εμάς τους ίδιους, γιατί αποφεύγουμε τη μόλυνσή μας από κάποιον ασυμπτωματικό, οπότε ενδέχεται να νοσήσουμε με συμπτώματα και μάλιστα σοβαρά, ενώ ο άλλος είναι ασυμπτωματικός.

Ψ.Ι.: Πόσο καλά γνωρίζουμε στη φάση αυτή τον συγκεκριμένο ιό; Ξέρουμε όλη τη συμπτωματολογία του και τον τρόπο που δρα;

Π. Β.: Συμπτωματολογία ειδική στην ίωση αυτή δεν υπάρχει. Είναι συμπτωματολογία των άλλων ιώσεων, δηλαδή πυρετός, βήχας, πονόλαιμος, κακοδιαθεσία. Τα συμπτώματα που πρέπει να μας ανησυχήσουν είναι αν ο πυρετός είναι με ρίγος και ξεπερνά το 38.5. Και αν υπάρχει δυσφορία στο στήθος, αίσθημα δύσπνοιας και ταχύπνοια, δηλαδή αναπνέουμε γρήγορα, δεν μας φτάνει ο αέρας. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει άμεσα να επικοινωνήσουμε με τον γιατρό μας και αν δεν καταστεί επιβεβλητό, τότε να μεταβούμε στο νοσοκομείο.

Ψ.Ι.: Επιτίθεται κυρίως στους πνεύμονες ο ιός. Ποιες βλάβες προκαλεί;

Π. Β.: Ο λόγος που μεταδίδεται εύκολα και ταχύτατα και προσβάλλει τους πνεύμονες είναι, διότι μεταδίδεται αερογενώς, με τα σταγονίδια δηλαδή της ομιλίας ή του βήχα, τα οποία μπορούμε να τα μεταφέρουμε από τη μύτη μας κατευθείαν προς το στόμα ή τη μύτη του άλλου. Επίσης, όταν πιάσουμε τη μύτη μας και ακουμπήσουμε τον άλλον και ο άλλος ακουμπήσει με το χέρι του μετά το στόμα του, μπορεί να πάρει αυτά τα σταγονίδια. Πολύ σπάνια μπορεί να προκληθεί αντίδραση μέσα στους πνεύμονες οι οποίοι θα γεμίσουν με υγρό, ενώ είναι προορισμένοι να γεμίζουν με αέρα, με αποτέλεσμα να προκύψει αυτό το σύμπτωμα, το οποίο σπανιότατα είπαμε συμβαίνει, η δυσκολία στην αναπνοή.

Ψ.Ι.: Δεχόμαστε καθημερινά έναν καταϊγισμό πληροφοριών από τα ΜΜΕ, που συχνά προκαλεί σύγχυση και διασπείρει τον φόβο, και φτάνει ενίοτε μέχρι και τον πανικό. Πέραν τούτου συχνά παρακολουθούμε "μαθήματα" φαρμακολογίας, συνδρομολογίας, λοιμωξιολογίας, γενετικής κ.λ.π. Θεωρείς πως ο γενικός πληθυσμός είναι σε θέση να αποκωδικοποιήσει ψύχραιμα και ορθά τις πληροφορίες που δέχεται; Εννοείται πως δεν αναφέρομαι στην επίσημη ενημέρωση του Υπουργείου Υγείας από τον κ. Σωτήρη Τσιόδρα.

Π. Β.: Υπάρχει πληθώρα ερωτήσεων που υποβάλλονται καθημερινά από πλήθος αιτούντων. Επομένως, θα πρέπει κατά τη γνώμη μου να κωδικοποιούνται οι ερωτήσεις να ομαδοποιούνται και να απαντώνται σε συγκεκριμένο δώρο, από μία ομάδα 4-5 ειδικών. Και να μην περιφέρεται ο καθένας από μας τους γιατρούς και να μην κάνουν οι δημοσιογράφοι κατεξοχήν ιατρικές ερωτήσεις με ιατρική ορολογία, διότι τότε επιτείνεται η σύγχυση.

Ψ.Ι.: Εσείς οι γιατροί έχετε διεθνή πρωτόκολλα αντιμετώπισης επικίνδυνων ασθενειών. Δεδομένων των δύσκολων και δυσάρεστων εμπειριών των παρελθόντος από παρόμοιες επιδημίες και πανδημίες, όπως επίσης και του γεγονότος ότι οι ιοί μεταλλάσσονται επικίνδυνα για πολύ μεγάλες ομάδες πληθυσμού, δεν θα έπρεπε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας να επιβάλλει την αυστηρή εφαρμογή κανόνων και δράσεων σε όλα ανεξαιρέτως τα κράτη; Παραφράζοντας τα λόγια του, Τσώρτσιλ, θα έλεγα πως η υγεία είναι πολύ σοβαρή υπόθεση, για να την αφήσουμε στα χέρια των πολιτικών.

Π. Β.: Υπάρχουν διεθνή πρωτόκολλα αντιμετώπισης της πανδημίας, που συντάσσονται κατά περίπτωση ανάλογα με τα κοινωνικά πρότυπα κάθε χώρας. Η επιβολή δια νόμον ή δια της βίας σε όποιο κράτος δε συμμορφώνεται μου θυμίζει την ερώτηση γιατί ο ΟΗΕ δεν επιβάλλει κυρώσεις στις χώρες που δε συμμορφώνονται με το διεθνές δίκαιο.

Ψ.Ι.: Η εμπειρία που αποκτούμε από τον κορωνοϊό μάς υποχρεώνει να επανασχεδιάσουμε την υγεία πάνω σε άλλες βάσεις και ποιες είναι αυτές; Και αυτό γιατί έγινε απολύτως και ξεκάθαρα σαφές πως η υγεία είναι καθολικό αγαθό, δικαίωμα του καθενός και υποχρέωση της πολιτείας, όπως άλλωστε και η παδεία.

Π. Β.: Σαφώς, η πρώτη προτεραιότητα είναι η υγεία. Ο τρόπος που αντιμετωπίστηκε από ηγέτες μεγάλων χωρών αυτή η πανδημία έδειξε ανευθυνότητα και επιπολαιότητα. Χωρίς υγεία δε μπορεί να υπάρξει οικονομία. Όμως οι προτεραιότητες του κάθε κράτους για την υγεία είναι τρεις. Πρώτον, αυξήσεις των κονδυλίων για την υγεία. Δεύτερον, σαφής αξιολόγηση όλου του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, με βάση τα διεθνή κριτήρια, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, όπως γίνεται σε πολλές χώρες του κόσμου, γιατί οι γνώσεις της ιατρικής μεταβάλλονται και δεν παραμένουν σταθερές. Και τρίτον, επαναφορά των αμοιβών των γιατρών στα επίπεδα του 1985, όταν πρωτολειτούργησε το ΕΣΥ, διότι ο γιατρός εργάζεται με εξαντλητικά ωράρια, εντατικοποιημένα, λόγω της φύσεως της εργασίας του και αμείβεται με ελάχιστα χρήματα, όπως ξέρετε.

Ψ.Ι.: Στο νησί επιπλέον έχουμε ένα πρόσθετο σοβαρό κίνδυνο, που όλοι απευχόμαστε. Πρόκειται για τα ΚΥΤ. Μήπως εξαιτίας της απειλής του κορωνοϊού επιβάλλεται άμεσα η αποσυμφόρηση τους; Το ενδεχόμενο να έχουμε έστω και ένα κρούσμα σε αυτά τι μπορεί να σημαίνει;

Π. Β.: Βεβαίως, θα πρέπει να διαφυλαχθούν οι δομές τους, κυρίως της Μόριας, από πανδημία. Μεγαλύτερη ενημέρωση των ανθρώπων αυτών, άμεση απομόνωση στην εμφάνιση συμπτωμάτων και επιτήρηση είναι η τριάδα των μέτρων που πρέπει να ληφθούν.

Ψ.Ι.: Ολοκληρώνοντας τη συνέντευξη, θα ήθελα να δούμε και λίγο διαφορετικά την εν γένει κατάσταση. Μήπως είναι η καταλληλότερη, η πιο ιστορική στιγμή να αναθεωρήσουμε το σύστημα αξιών μας. Και όχι με λόγια, διακηρύξεις και μανιφέστα. Μήπως ισχύει και εδώ το "ουδέν κακόν αμιγές καλού";

Π. Β.: Σαφώς το "ουδέν κακόν αμιγές καλού" με εκφράζει απόλυτα. Το μέγα δίδαγμα "μένω μέσα για να εμποδίσω τη μετάδοση" σημαίνει ότι θέτω το κοινωνικό σύνολο υπέρνω του "εγώ". Όταν το καράβι, δηλαδή το κοινωνικό σύνολο βυθιστεί, δεν έχει καμία απολύτως αξία η πολυτελής καμπίνα μου, που την έχω φροντίσει επιμελώς, δηλαδή το "εγώ". Αποδείξαμε ως λαός σ' αυτή την πανδημία ότι μπορούμε να σκεφτούμε και να πειθαρχήσουμε μόνοι μας, μένοντας μέσα με τους δικούς μας. Αυτό είναι μία πάρα πολύ σημαντική ευκαιρία: να επανασχεδιάσουμε τη ζωή μας, να εφεύρουμε τον καλό μας εαυτό και να ξεκινήσουμε μία νέα προσωπική αναγέννηση μετά την πανδημία, βάζοντας ο καθένας τη συλλογικότητα πάνω από την ατομικότητα

Ψ.Ι.: Ευχαριστώ Βλάση.